

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Ju-
goslaviji 120 Din, za
inozemstvo 140 D

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cencoglasov
Istolp, peti-vrsta
malloglas po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-50, vešlil
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
D. Pri večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
plaša se ne sprejemajo - Uredništvo
telefon št. 2050, upravnštvo št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

J. Sedivý:

Velepraznik bratskega čsl. naroda

Staroslavna zlata Praga je pomladila svo-
je krasno lice v predvečer letošnjega 28. sep-
tembra. Kakor še nikdar poprej so zažareli
v bleščečem svitu reflektorjev kraljevski
Hradčani, ponos Prage in vsakega Čehoslo-
vaka, katere zavida Pragi celo prebivalstvo
največjih evropskih mest. Snežnobela stolpa
cerkve sv. Jurija na Hradčanih sta to noč
podobna dvema goloboma iz tiste jate belih
golobov, ki v svitu solčnih žarkov neprene-
homa krožijo v zraku nad Hradčani, kakor
bi hoteli biti posredniki med Prago in ne-
bom. Katedrala sv. Vida na Hradčanih s svo-
jimi množičnimi stolpi in v svoji lepoti prekosila
sama sebe in krasoto, katero so ji dali njeni
graditelji tekom njenega tisočletnega obstoja
od sv. Vavla do Karla IV. in prezidenta
Masaryka, ki je pred leti daroval za njen
okras 100.000 Kč. Zdi se, da so ti zidovi oži-
veli v tej čudovito lepi razsvetljavi. Srce in
duša osebnosti in genialnosti sposobnosti in
nesebično požrtvovalnostjo, ki so delovali na
gradu na Hradčanih in v cerkvi sv. Vida za-
jemali v življenju moč, v smrti pa našli mir,
govore iz teh zidov. Človeku se zdi, da je
vstala kneginja sv. Ludmila in da se je po-
kazala iz skromne celice blažena Mlada iz
kraljevega rodu Přemyslovcev. Vsiljuje se
vtis, da je vstal iz velike rakve iz čiste-
ga srebra, katero drže štirje srebrni angeli v
nadčloveški velikosti, sv. Jan iz Nepomuka
in vzbudil iz groba vse češke kralje, ki so
zakopani v tej cerkvi, da še dajo svojemu na-
rodu večjo slavo kot do sedaj. Ni vizija, ampak
gola živa resnica, da je v svojem življenju
tako skromni češki knez sv. Vavla sedaj za-
pustil svoj z dragim kamenjem posut grob
in prevzel vodstvo nad svojim narodom in
ga vodi s križem v roki, sreč in v svojem
življenju k idealom, katerim je služil, ko je
pred tisoč leti rešil svoj narod pogina. Češko-
slovaški narod sledi »dediču češke zemlje«,
sv. Vavlu in vstopa dobro pripravljen v
vigilijo tisočletne mučeniške smrti svojega
svetega kneza. Z letošnjim 28. septembrom
začne proslavljati češkoslovaški narod zvezo,
ki jo je pred tisoč leti zaključil sv. Vavla
med Bogom in čsl. narodom s svojo krvjo.

Bajna razsvetljava Hradčanov pomeni
začetek svetovavclavskih slavnosti, ki bodo
dosegle svoj vrhunec prihodnje leto. Po vseh
čsl. pokrajinah je letošnji praznik sv. Vavla
narodni praznik. Vrše se slovesne službe
božje s pridigami in zborovanji. Je to kakor
mogočen val, ki hoče zajeti tudi tiste, katere
je nemirna doba povojnih let odtrgala od sve-
tovavclavske vere. V Pragi, središču čsl. na-
roda, se ta dan ustanovi vsenarodni odbor za
svetovavclavske proslave. V tem nadstrankar-
skem odboru so razen drugih te-le znamenite
osebnosti: Dr. Baxa, nadžupan glavnega me-
sta Prage (nar. socialist); J. B. Foerster, re-
ktor drž. konservatorija; predsednik senata
dr. M. Hruban; predsednik najvišjega upravn-
ega sodišča dr. K. Mácha; prof. dr. K. Křof-
ta, opolnomočeni minister zun. ministrstva;
dr. Josef Pekař, prof. čsl. zgodovine na Kar-
lovi univerzi; dr. Preis, vrhovni ravnatelj Živ-
nostenske banke; dr. Přemysl Šámal, kance-
lar (min. dvora) prezidenta republike, posla-
nec podkarpatoruske LS prof. A. Vološin; J.
Vlasak, velmister češkega križevniškega reda
z rdečo zvezdo; min. podpredsednik Šrámek,
opat Zavoral, praški nadškof dr. Kordač in
olomuški nadškof dr. Prečan.

Narodno gledališče vpripori ta dan žalo-
igro Jaroslava Vrchlického »Drahomira in
bratje«, gledališče na Strahovu pa Durychovo
dramo »Sv. Vavla«, kjer se opisuje sveto-
vavclavska tragedija dne 28. septembra l. 929.
v Stari Boleslavi.

Praznik naših bratov je tudi naš. Po krvi
smo člani iste narodnostne družine, ta dan pa
nas še prav izrečno združuje kot vneta ča-
stnice iste ideje — svete cirilometodijske
misli.

Sv. Vavla je bil poln cirilometodijskega
duha, ki ga je prejel od Metodovega učenca,
grškokat. duhovnika Pavla. V istem duhu je
veren učenec sv. Vavla, sv. Vojteh, šel ozna-
njat krščanstvo divjim roparskim Prusom in
Madjarom. Zavedala sta se, da je imel češki
narod že takrat tisto nalogo, ki jo ima zlasti
še sedaj: utrjevati doma katoličanstvo, ga ši-
riti na Vzhod in biti posrednik med Vzhodom
in Zapadom. Zato je svetovavclavski narod dal
iz svoje srede Radima, prvega poljskega nad-
škofa in Astrika, prvega nadškofa Madjarov.

Zaščita delavstva v inozemstvu

n Belgrad, 28. sept. (Tel. »Slov.«) Na zahtevo ministra za socialno politiko g. Stjepana
Bariča in po predlogu zastopnika zunanjega ministra g. dr. Šumenkovića je mini-
strski svet odredil delegacijo za pogajanja z nemško vlado za ureditev delavskih vprašanj,
ki se tičejo obeh držav. Za predsednika delegacije je določen g. dr. Andrej Gosar, na-
rodni poslanec in bivši minister za socialno politiko. Delegati pa so gg. Dušan Jeremič,
načelnik oddelka za zaščito delavcev v ministrstvu za socialno politiko, Radovan Matja-
šič, ravnatelj SUZOR v Zagrebu in dr. Ivan Perne, tajnik poslaništva v Berlinu. Ker
je vlada pristala na to, da se vodijo pogajanja, se bodo ista te dni pričela, in sicer v
Berlinu.

Pripomniti je treba, da so razen teh pogajanj na dnevnem redu tudi pogajanja s Fran-
cijo in vlado republike Argentine. Poslaništvu v Parizu je vlada navodila že dala, te dni
jih bo dobilo tudi poslaništvo v Buenos Airesu. Poslednjemu je vlada dala obvestilo, da
lahko sklene konvencijo z Argentino.

Na zaščiti delavcev v inozemstvu se pri nas dozda ni delalo. Trgovinske pogodbe v
tem oziru sploh nimajo nobenih določb. Po svetovni vojni pa je nastala potreba po ure-
ditvi teh vprašanj ne samo pri nas, ampak tudi v drugih državah. Tako imamo mi v Nem-
čiji več desetlin tisočev naših delavcev, v Argentini okrog 30.000, v Franciji čez 20.000,
v Združenih državah okrog 600.000 itd. Zveza vprašanj, ki se morajo s temi pogajanj
urediti, zahteva, da se to zgodi v obliki posebnih dogovorov ali pogodb o delu. Med naj-
važnejša vprašanja spada ureditev individualne ali kolektivne zaposlitve delavcev pri delu
v drugih državah, jamčenje istih plačil kakor domačim delavcem, enakost v postopanju z
domačimi delavci v pogledu zaščitnih in higienskih ukrepov, zavarovanje za slučaj nesreče
pri delu ali v slučaju bolezni in za slučaj onemoglosti, reciprociteta glede izplačevanja
rent, kadar se delavci vračajo v domovino, v pogledu javne pomoči in podpore v slučaju
nezaposlenosti, odpošiljanje prihrankov, načina zaposlitve, velikost pokojnine in rent, način
vlaganja pritožb v sporih s poslodajalci, končno poštni in potniški promet itd.

Za pogajanja za sklenitev konvencij in pogodb glede teh vprašanj je vlada storila prve
korake te oblike. Temelj za to so nekatere mednarodne konvencije, ki so jih sprejele
mednarodne konference dela, kakor tudi v mnoge dvostranske mednarodne pogodbe, ki
so se po vojni sklenile med različnimi državami. Z ozirom na važnost sklenitve teh konven-
cij in dogovorov se pri naših merodajnih krogih ponavlja tendenca, da se skoro prično po-
gajanja tudi z drugimi državami, in sicer s Češkoslovaško, Poljsko, Romunijo in Grčijo. Na
ta način se bo mnogo izpopolnila zaščita in zavarovanje našega delavstva v inozemstvu.

Sedanja vlada ostane

n Belgrad, 28. sept. (Tel. »Slov.«) Veliko
zanimanje, ki je vladalo v Belgradu zadnje
dni za sejo širšega glavnega odbora in za po-
sledice, ki bi jih mogla imeti resolucija, se je
poleglo. Jutri ob 10 dopoldne se bo sestal k
seji poslanski klub, ki bo zavzel enako, kakor
glavni odbor, pomirljivo stališče. Ugodilo se
bo zahtevi pašičevcev v toliko, da se bo uki-
nilo v klubu politično tajništvo. Vsekakor pa
se bo moralo namesto njega ustanoviti klub-
sko tajništvo, ki bo končno imelo iste pose-
le, kakor dosedanje politično tajništvo, na kar
bodo pristali tudi pašičevci.

O labilnosti vlade in o govoricah o demi-

siji kaknega ministra nihče v merodajnih kro-
gih nihče ne ve. Ta vlada bo ostala in bo
votirala tudi proračun, na katerem že zdaj z
vso vnemo dela. Dokler uživa vlada zaupanje
obeh ustavnih činiteljev, nima za odstop no-
benega povoda. Radikalni minister je izjavil,
da želita rušitev položaja dr. Maček in Pribi-
čević. Tega veselja jima ne bo napravil niti
Stancijević, ki želi s Hrvati pogajanja, v ka-
terih uspeh pa nihče ne veruje. Kdaj se bo
sestala narodna skupščina, da sprejme za-
kone, ki so se sprejeli v odborih, še ni go-
tovo, vsekakor pa se bo to zgodilo okrog 5.
oktobra.

Odstop župana Heinzla

č Zagreb, 28. sept. (Tel. »Slov.«) V zvezi
s krizo v občinskem svetu se je zvedelo, da
je ravnatelj Hrvatske katoliške banke dr. Hru-
stič, prvak Hrvatske stranke prava, imel se-
stank z zastopniki Hrvatskega bloka in KDK.
Od federalistov so se udeležili sestanka dr.
Srkuļ, dr. Miškulin in dr. Peršić. Od frankov-
cev pa dr. Milan Budak, od KDK dr. Juriša
(SDS) in inž. Šurina (HSS). Značilno je, da je
na tej konferenci sodeloval tudi zastopnik
SDS, ki je v Zagrebu splošno osvojevana. Od
HPS ni bil povabljen noben zastopnik, čeprav
tvori HPS del večine v občinskem svetu. Po
tem zadržanju se sklepa, da so federalisti, ki
so v opoziciji proti Heinzlu, zapustili njegovo
linijo (Heinzl je vedno naglašal hrvatski zna-
čaj Zagreba) in na ta način dopustili možnost,
da bi prišla SDS po KDK do vpliva v mestni
občini, ki ji po njeni moči in po njenem proti-
hrvatskem stališču nikakor ne pripada.

Zdi se, da namerava HFSS sedaj, ko je
vstopila v KDK, v mestnem občinskem svetu
ohraniti gospodujoč značaj, čeprav bi pri tem
zgubila kot stranka, in sestaviti delovno ve-
čino, ki bi obsegala vse stranke KDK. Iz za-
nesljivega vira se je zvedelo, da sta se Peršić

Zgodovina kaže, da se je kljub vsem vihar-
jem svetovavclavska vera in narodnost obdr-
žala najmočnejše tam, kjer se je spajala s
cirilometodijsko tradicijo. Svetovavclavska mi-
sel je v resnici češka izdaja cirilometodijske
misli. Zato bo pod vplivom enciklike Rerum
orientalium pokazal prihodnje leto češkoslo-
vaški narod še tem jasneje, da se zaveda svo-
je vloge pri delu za kulturno, gospodarsko
in politično zblizanje Slovanov in za njihovo
versko zedinjenje. Zato upravičeno pričaku-
jemo, da bo tako pojmovana svetovavclavska
ideja zedinila in združila v Pragi vse slovan-
ske narode, ki jim je najmočnejša in včasih
skoraj edina vez cirilometodijska ideja cer-
kvenega zedinjenja in kulturnega zblizanja
Slovanov. Zato je prav in primerno, da se

in Miškulin na tej konferenci zavzela za
Heinzla in naglašala njegove zasluge za Za-
greb. Opozarjala sta na težavne posledice nje-
govega odstopa, ker bi radi tega moglo priti
do komisariata, kar bi za dolgo onemogočilo
vsako delo v občinskem svetu.

Nasprotno pa so dr. Srkuļ in tudi, kar je
značilno, oba zastopnika radičevcev in SDS,
zahtevali Heinzlov odstop brez zavlačevanja.
Pri tem je najlepše to, da je dr. Srkuļ napel
vse sile, da bi ravno on zasedel županski stol.
V slučaju, če bi se mu to posrečilo, bi to vpli-
valo zelo neugodno na zagrebško meščanstvo,
ker je dr. Srkuļ zapustil zelo neugodno spo-
mine na bivšo županovanje z nepojasneno
afero, ki se sedaj podtika Heinzlu, čeprav je
dobro znano, da se je zgodila za Srkuļevega
županovanja.

Opozicija ni zadovoljna s sklepom NRS

č Zagreb, 28. sept. (Tel. »Slov.«) Kritiki
zagrebških listov HSS, SDS in HFSS o sklepih
širšega glavnega odbora se je pridružil tudi
»Obzor«, ki pravi, da sklepi širšega glavnega

cerkvene slavnosti vrše prihodnje leto ne sa-
mo v cerkvi sv. Vida, ampak tudi v grškokat.
cerkvi sv. Križa na Pfkopih, torej tudi v
obredni, v katerem je prejel sv. Vavla krst
in v staroslovenskem jeziku, katerega se je
učil s tako vnemo sveti Vavla in se ga še
danes poslužuje v cerkvi nad 100 milijonov
Slovanov. V tem znamenju bomo poromali
prihodnje leto v zlato Prago in v dno duše
smo prepričani, da bo misel, ki jo nazorno
predstavlja svetovavclavska kapela na Pfkop-
pih združila vse Slovane od Lužičkih Srbov,
Čehov, Slovakov pa do Poljakov, Rusov, Ukra-
jincev, Belorusov in Bolgarov ter ostalih juž-
nih Slovanov, da zasadijo v zlato Pragi ob
tisočletnem prazniku sv. Vavla nov mejnik
v svojo zgodovino.

odbora nihče ne pomenjajo in da ni na pod-
lagi teh sklepov pričakovati nobene spremem-
be v političnem življenju. »Obzor« je mnenja,
da je nepristranska javnost pričakovala, da
bo širši glavni odbor do neke mere vendar
dodel težino položaja. Ta pričakovanja so se
izjalovila, ker ni ne noben govornik ne noben
vodja razumel, v čem je središče vprašanja.
Nihče ni stavil predloga, po katerem bi moglo
priti vsaj do nekega pomirjenja s Hrvati.

Pomočnik notranjega ministra

n Belgrad, 28. sept. (Tel. »Slov.«) Po pred-
logu predsednika vlade in notranjega ministra
g. dr. Korošca je podpisal Nj. V. kralj
ukaz, s katerim se g. Zika Lazič, načelnik
oddelka za javno varnost, postavlja za pomoč-
nika notranjega ministra. Dosedanji pomočnik
pa gre v pokoj. Za načelnika oddelka za javno
varnost je postavljen g. Rado Todorovič,
načelnik oddelka za zaščito države.

Zakon o razdolžitvi kmetov

n Belgrad, 28. sept. (Tel. »Slov.«) Včeraj
se je vršila seja finančnega odbora, na kateri
se je razen dveh točk izčrpal dnevni red. Pri-
hodnja seja bo 1. oktobra ob 9 dopoldne. —
Odbor za razdolževanje kmetov je imel do-
poldne in popoldne sejo. Seje se je udeležil
minister g. Andrić. Na dopoldanski seji je
g. minister izjavil, da vlada ne more dajati
na razpolago tistih velikih sredstev, ki jih za-
hteva Timotijevićev zakonski načrt. Pač pa
hoče v bodoče pospeševati kmetijstvo s tem,
da bo predložila temeljito spremembo zakona
o kmetijskih kreditih ter nov zadružni zakon.
Glede dosedanjih dolgov je treba najti način,
da se zniža obrestina mera in določi rok od-
plačevanja. Na popoldanski seji so poslanci
zemlji. kluba predložili nov zakon o likvidaciji
kmetijskih dolgov. Kmetijski minister je izja-
vil, da ne more dati glede teh predlogov no-
bene izjave. Ker posega predlog v delokrog
denarnih zavodov, je treba popreje čuti mne-
nje trgovinskega ministra. To stališče je zasto-
palo več članov odbora. Trgovinski minister
se je naprosil, da čim prej prouči vse pred-
loge in poda izjavo. Prihodnja seja se bo skli-
cala pismenim potom.

Vojaške vaje

n Belgrad, 28. sept. (Tel. »Slov.«) Posla-
nec Zebot Franjo je včeraj interveniral pri
vojnem ministru radi odpoklica vinograd-
nikov in sadjarjev k orožnim vajam. Poudar-
jal je, da imajo vinogradniki in sadjarji, po-
sebnost v mariborskem okrožju, sedaj največ
nujnega in neodložljivega dela, ko spravljajo
pridelke. Dobil je obvestilo, da je minister
zapovedal poveljnikom vojnega okrožja, naj se
ozirajo na prošnje vpoklicancev in naj orožne
vaje odlože. Vojni obvezanci, vinogradniki in
sadjarji, ki so vpoklicani s 1. oktobrom, naj
na dan vpoklica predložijo dobro utemeljene
prošnje za odložitev vojaških vaj.

Prevoz sadja v inozemstvo

n Belgrad, 28. sept. (Tel. »Slov.«) V oko-
lici Maribora, posebno v Slovenskih goricah,
je letos izredno dobra sadna letina. Toliko in
tako lepih jabolk že od l. 1908 ni bilo. Na po-
stajah Pesnica, Št. Ilj in Maribor, kjer se na-
klada dnevno 10—30 vagonov jabolk za Av-
strijo, Nemčijo in druge severne dežele, pri-
manjkuje vagonov. Poslanec Franjo Zebot je
interveniral v prometnem ministru in pri
glavnem ravnateljstvu, kjer je dobil zagoto-
vilo, da se bo še te dni poslalo dovolj vagonov
v te kraje. S carinskimi oblastmi se je dose-
gel sporazum, da se naši vagoni odpravljajo iz
Pesnice in Št. Ilja naravnost čez mejo in ne
več v Maribor na pregled. V dobi, ko se na-
klada največ sadja, vozi od Maribora do Št.
Ilja poseben tovorni vlak, tako da ni na progi
Maribor—Št. Ilj več zastoja.

Dalmatinski agrar trdi oreh

n Belgrad, 28. sept. (Tel. »Slov.«) Danes
se je nadaljevala seja odbora za zakon o dal-
matinskih agrarnih odnosih. Na seji so bila
mnenja o temeljni zakona zelo različna. Večina
je bila na stališču, da je kolonat v Dalmaciji
zasebno praven, ne javno praven odnos. Ker
ni prišlo do sporazuma, je poslanec Vesenjak
predlagal, da se vrne celo vprašanje v mini-
strski svet in ko se sporazume vlada, naj se
načrt predloži klubom, če se tudi ti strinjajo
z vladnim predlogom.

Radičevski osrednji denarni zavod

Radičevci hočejo vse hrvatske oblasti priklopiti svoji oblastni hranilnici v Zagrebu - Konferenca oblasti, ki so v radičevskih rokah

č Zagreb, 28. sept. (Tel. »Slov.«) Danes ob četrti na 11 se je vršila v sabornici na Markovem trgu gospodarska konferenca, ki jo je sklical zagrebški oblastni odbor. Navzoči so bili delegati desetih oblasti (zagrebške, osijeke, primorsko-krajiške, splitske, dubrovnike, travniške, mostarske, bihačke, tuzlanske in sremske), približno 40 po številu.

Na konferenco sodelujejo tudi nekateri profesorji zagrebške kmetijsko-gozdarske fakultete. Zagrebški oblastni predsednik Predavec je imel daljši govor, v katerem je razložil pomen te konference, to je, da se prizadeva, da bi se oblasti gospodarsko zblizale. Oziral se je tudi na dejstvo, da niso na to konferenco pozvane slovenske in vojvodinske oblasti. Dejal je, da niso bile povabljene radi tega, ker so njihove gospodarske razmere posebnega značaja in bi ta konferenca dobila preobširen značaj. Obžaloval je, da nista zastopani sarajevska in banja-luška oblast, ki sta bili povabljeni. Zagrebški oblastni odbor je smatral za potrebno, da skliče konferenco že radi tega, ker je zagrebška oblast največja in ker more ona najuspešnejše delovati radi tradicije samouprave, ki se je v Zagrebu že izvajala.

Mislilo se je, da se bo na tej konferenci govorilo samo o gospodarskih zadevah. Pokazala pa se je potreba, da se obravnavajo vse panoge gospodarstva in proizvodne organizacije, ker država tem oblastem ne posveča dovolj pozornosti. Tako so se na program te konference vzela tudi vprašanja sestavljanja oblastnega proračuna, graditve cest, železnic in pristanišč ter tudi vprašanje zadrugarstva v teh oblasteh, ki je v zadnjem času pričelo naglo propadati. Zato morajo priti oblasti na pomoč.

Po tem govoru so dobili besedo posamezni delegati, ki so izrekli pozdrave. Nato so se vršili govori o raznih predmetih, ki so bili na dnevnem redu.

V zagrebških gospodarskih krogih so se čuli glasovi, da se je ta konferenca sklicala v glavnem radi tega, da bi se zagrebški oblasti posrečilo razširiti poslovanje Oblastne hranilnice, kakor se je posrečilo že v osiješki oblasti, kjer ima svojo podružnico. Na ta način bi radičevci dobili za svoje strankarske namene močan denarni fond. V uspeh konference se gleda z dvomom, ker nihče ne verjame v sposobnost in iskrenost tistih, ki so dali iniciativo za sklicanje te konference.

Vsebinska ameriške note

v Pariz, 28. sept. (Tel. »Slov.«) Kakor je sedaj ugotovljeno, se bo ameriška nota, ki je bila danes opoldne izročena v Parizu in Londonu, objavila še le jutri popoldne. Z oficijozne strani se njena vsebina zanaša na kratko objavlja takole: Ameriška vlada v svoji notji vztraja na stališču, ki ga je zastopala prej, posebno pa na lanski ženevski konferenci, da je za Ameriko omejitev gradbe velikih križark samo tedaj sprejemljiva, če dobi ekvivalent v tem, da se določi maksimalna tonaža za male križarke, podmornice in pomožne ladje. Angleško-francoski dogovor, ki izvzema od vsake omejitve križarke pod 10.000 ton, pomožne ladje, oborožene trgovske ladje in podmornice pod 600 ton, morda zadostuje potrebam Francije in Anglije, nikakor pa se ne ozira na obrambne potrebe Združenih držav. Nota nato izjavlja, da mora ameriška vlada zato odkloniti pristop k angleško-francoskemu kompromisu. Nota sicer ne vsebuje nobenih protipredlogov, pušča pa odprta vrata za novo razpravo o pomorski razorožitvi.

V Italiji same eksplozije

v Milan, 28. sept. (Tel. »Slov.«) V municijiski tovarni vojnega skladišča v Piacenzi se je pri mešanju raznih gorilnih snovi pripetila eksplozija, pri kateri je bilo ubitih 13 oseb, 5 pa ranjenih. Silna detonacija je razmajala vse mesto, tako da je prebivalstvo prestrašeno bežalo. Municijiska tovarna leži dva kilometra zunaj mesta, kljub temu pa so se v mestu strle vse šipe v oknih. V skladišču je bilo zaposlenih 100 delavcev s tem, da so polnili in praznili granate. Deset delavcev je bilo popolnoma raztrganih, železno skladišče pa je vrglo v zrak. Ostali delavci in uradniki tovarne so se takoj lotili reševanja. O vzroku nesreče ni dotedaj nobenih poročil. — V tovarni za dinamit v Orbetellu na železniški progi Pisa—Rim je zletel v zrak oddelek za glicerini, pri čemer je našlo smrt 5 oseb, 5 pa jih je bilo težko ranjenih. Daleč naokrog so popokale šipe. Stvarna škoda je zelo velika.

Zagorski je bil ustreljen

s Varšava, 28. sept. (Tel. »Slov.«) Litvanski časopisi so v zadnjih dneh objavili »razkritje« o tajnih poljskih vojaških načrtih in o dogodkih v notranji poljski politiki, in sicer na podlagi izpovedi nekega poljskega generalštabnega majorja, ki je bil aretiran na meji. Poljska brzojavna agencija danes objavlja oficijelno izjavo, da v poljskem generalnem štabu in sploh v poljski vojski nikdar ni bilo nobenega majorja z imenom, kakor ga navajajo litvanski listi, in da je litvanske vesti smatrati za navadne izmišljotine.

Misteriozne okolnosti, kako je svoječasno poljski general Zagorski izginil kmalu potem, ko je Pilsudski izvršil prevrat na Poljskem, razkriva sedaj poljski generalštabni častnik Boleslav Blemora alias Pietkiewicz, ki je bil aretiran na Litvanskem. Generala Zagorskega so ustrelili visoki poljski častniki, Pilsudskega pristati, ker se je odločno branil, da v javnosti opusti sovražno postopanje proti Pilsudskemu. Več visokih poljskih častnikov je dobilo povelje aretirati Zagorskega v Vilni in ga priveriti v Varšavo. V Varšavi so Zagorskega najprej izročili polkovniku Becku, šefu vojskega kabineta Pilsudskega, ki se je z njim dolgo razgovarjal. Polkovnik Beck je Pilsudskemu obširno poročal o aretaciji in o dogodkih, ki so bili s tem v zvezi. Razne visoke

osebnosti so skušale vplivati na Zagorskega. Med posetniki, ki so prihajali k Zagorskemu, je bil tudi takratni šef drugega oddelka generalnega štaba podpolkovnik Miedzinski, sedanjí poštni minister, in takratni general Gurecki, sedanjí ravnatelj gospodarske banke. Ker so razni razgovori z Zagorskim očividno ostali brezuspešni, je prišlo končno povelje prepeljati Zagorskega zopet v Vilno. Za ta transport so izbrali gotove osebnosti. K njimi je spadal takratni generalštabnik Kovalevski, sedanjí upravnik lista »Epoka«, generalštabnik Niesalskovski, sedanjí načelnik tajne poljske policije v Voliniji, in še nekatere druge osebe, ki so veljale kot posebno zaupne. Ponoči so se z Zagorskim v avtomobilu odpeljali v Rembertoy, kjer sta eskorto čakala polkovnik Beck in podpolkovnik Miedzinski. Zagorskega so spustili iz avtomobila, na kar je stopil k njemu Miedzinski, ki ga je še enkrat pozval, da izpremeni svoje postopanje nasproti Pilsudskemu. Zagorski je to odklonil in celo izjavil, da ima namen v kralkem izdati svoje spomine, v katerih da bo za Pilsudskega mnogo kompromitujočega. Miedzinski je takoj nato odgovoril z revolverjem in oddal na Zagorskega dva strela. Polkovnik Beck je oddal tretji strel. Truplo Zagorskega so pokopali na pokopališču v Lilominu.

Baldwin je izpregovoril

Angleška konservativna stranka je na strankinem kongresu preko ministr. predsednika Baldwina izrekla kritiko angleške opozicije in političen namen svoje stranke. Baldwin se je začetkom svojega govora pečal z novimi volitvami, ki so pred durmi in ki se bodo vršile naslednjo pomlad. Konservativna stranka ni šla še nikdar s takim pogumom v volivno borbo kot sedaj. Konservativci gledajo na volitve popolnoma mirno. Zgubili so v zadnjih štirih letih šest mandatov, tako da bi po matematičnih pravih moralo preteči 170 let, predno bi nasprotniki zrušili angleške konservativce. Če trdijo socialisti, da imajo samo oni monopol v zastopstvu delavskih interesov, potem po Baldwinovem mnenju ni bilo še bolj neupravičene trditve od te. Mogoče bo ta stranka kdaj velika stranka. Baldwin želi, da bi bila. Toda do tega je še daleč in oprostiti se mora skrajnih kričočev. Baldwin se je izredno ostro obrnil nasproti liberalcem, ki da se nahajajo v razsulu. V politični zgodovini še ni bilo velike stranke, ki bi imela tako razcepljeno vodstvo kot angleški liberalci. Delavska stranka zastopa s prepričanjem in voljo socializem, moderni liberalizem pa ga zastopa brez prepričanja in brez volje.

O sedanjí konservativni vladi je Baldwin dejal, da je mnogo storila za gradnjo stanovanj, za preskrbo vdov in sirot, za razširjenje ženske volivne pravice. — Zunanji minister Chamberlain se je pod napor svojega resora telesno zrušil. O carinah je dejal, da je pristalski misli, da je treba zrušiti carinske zidove. Eksperimentiranje s carinami mora biti kon-

čano. Ne sme se uvesti nobena carina na uvoz življenjskih potrebščin in nobena panoga industrije ne sme biti ovirana. Postopanje pri carinah pa se mora skrajšati in poenostaviti.

Vendar pa niso bili vsi zborovalci Baldwinovega mišljenja. Sprejet je bil celo sklep, da naj vlada razširi dotedajni carinski zakon, kolikor je sploh mogoče, posebno pa naj se pritegne v zaščitno carino železna in kovinska industrija. Govorniki so izjavljali, da so celo tisti krogi, ki dosedaj niso bili za varstveno carino, za razširjenje carinskega sistema. Potem bo vladi mogoče, da bo tekom petih mesecev zaposlila do 30.000 delavcev več.

v London, 28. sept. (Tel. »Slov.«) Danes je bilo zaključno zborovanje konservativne stranke. Med drugim je bila sprejeta resolucija, s katero se pozivlje vlada, da pri oddaji pogodb v prvi vrsti pospeševa pridelke iz Anglije in dominijonov, ker se s tem najboljše pobija brezposelnost na Angleškem.

22 studentov aretiranih

v Moskva, 28. sept. (Tel. »Slov.«) Radi revolucionarne zarote je bilo aretiranih 22 študentov kubanskega poljedelskega zavoda v Krasnodaru. Širili so tajno proklamacije za razpust GPU in za vzpostavitev svobode tiska in govora ter zatiranih političnih strank.

Opozicija v Rusiji izumira?

v Berlin, 28. sept. (Tel. »Slov.«) Listi nemških levičarskih komunistov danes obširno poročajo o grozeči nevarnosti, v kateri živijo Trockij, Radek in drugi voditelji ruske opozicije. Trockij je v kraju svojega prognanstva v Sibiriji težko obolel na malarijo. Niti ne more dobiti zdravnika, niti potrebne diete. Radek pa je nevarno obolel na ledvicah. Da si more pridobiti najpotrebnejše za življenje, je moral prodati svojo dragoceno knjižnico. Navaja se izjava, ki jo je podal vojni komisar Voroišov na komunistični konferenci v Moskvi: Pregnali smo Trockega tako daleč, da niti ne moremo tako hitro zvedeti, če bi se mu kaj zgodilo.

Med Romunijo in Berlinom

v Berlin, 28. sept. (Tel. »Slov.«) Kakor poročajo listi, so se v pogajanjih z Romunijo zopet pojavile velike težkoče, tako da je treba računati s tem, da se bodo pogajanja prekinila. Z romunske strani pa se javlja, da so se nasprotja v zadnjih dneh ublažila, tako da se prekinjenje smatra za izključeno. Ko se jutri ali v nedeljo vrne romunski poslanik, bodo pogajanja stopila v odločilni stadij.

Boji med stavkujočimi

v Pariz, 28. sept. (Tel. »Slov.«) Med stavko tekstilnih delavcev v severni Franciji so včeraj v Armentieresu stavkujoči delavci napadli oddelek onih delavcev, ki so pri menjavi ravno šli na delo. Stavkujoči so prebili črto stražnikov in več policistov na konjih podrli na tla. Delodajalci so sklenili, da ustavijo delo, da se taki dogodki ne ponovijo. Stavka se je danes razširila tudi na Hachebrock. Bati se je, da se bo število stavkujočih do prihodnjega tedna še izdatno pomnožilo.

Kako opravičuje Italija svoje postopanje

v Rim, 28. sept. (Tel. »Slov.«) Virginio Gajda se v rimskih listih obširno bavi s članki ljubljanskih listov proti razpustu tržaškega političnega društva »Edinost« in radi pregnanstva treh slovenskih Tržačanov ter pravi: »Jugoslavija naj ne meče preveč kamenja okoli sebe. Ves svet ve, kako Jugoslavija postopa s svojimi lastnimi manjšinami. Kazenske odredbe italijanske vlade so čisto policijskega značaja proti napravam in osebam, ki odkrito ali tajno delujejo na to, da se hujskajo remška manjšina na južnem Tirolskem in zadovoljni Jugoslovani v Italiji. Dalje navaja Gajda gotove teroristične akte v zadnjem času, omenja umor Italiji prijaznih Jugoslovancev in sklepa, da se je v Jugoslaviji razorožilo teroristično društvo Orjuna, toda samo toliko, kolikor ta organizacija povzroča nemire doma, dočim se njihovo delovanje na italijanskem ozemlju podpira.

Venizelos obišče tudi Bukarešt

v Bukarešt, 28. sept. (Tel. »Slov.«) »Lupta« poroča, da bo grški ministrski predsednik Venizelos potem, ko bo obiskal Belgrad, prišel tudi v Bukarešt.

Pilsudski v Bukarešti

v Bukarešt, 28. sept. (Tel. »Slov.«) Pilsudski pride v soboto na oficijeln obisk v Bukarešt.

Romunska delegacija na proslavi proboja solunske fronte

v Bukarešt, 28. sept. (Tel. »Slov.«) Na jugoslovansko proslavo desetletnice proboja solunske fronte bo odpotovala v Jugoslavijo tudi romunska delegacija, v kateri bodo romunski vrhovni komandant med svetovno vojno general Prezan, general Timotei Dimitrescu, polkovnik Paladina in drugi.

85-letnik

v Pariz, 28. sept. (Tel. »Slov.«) Bivši francoski ministrski predsednik Clemenceau je včeraj na svojem letnem bivališču pri najboljšem zdravju praznoval svojo 85-letnico.

Konkurz največje danske banke

v Kodanj, 28. sept. (Tel. »Slov.«) Posebna izdaja kodanjskega lista »Politiken« poroča, da je največja danska banka »Privatbanken« danes popoldne napovedala konkurz. Vso noč do petih zjutraj se je uprava banke posvetovala z zastopniki vlade in glavnih kodanjskih bank, izkazalo pa se je, da ni mogoče najti načina za sanacijo banke. Skupna izguba banke znaša 70 milijonov kron. (Glej tudi »Gospodarstvo«.)

Četrta pot Zeppelina

v Friedrichshafen, 28. sept. (Tel. »Slov.«) Novi zrakoplov »Graf Zeppelin« je danes napravil četrto poskusno vožnjo. Vožnje so se med drugimi udeležili predsednik nemškega državnega zbora Loebe in predsednik nemškega muzeja v Münchenu Miller. Nad Münchenom so si izmenjali brzopjavne pozdrave dr. Eckener in Loebe ter bavarski ministrski predsednik Held. Zrakoplov je nadaljeval pot proti Salzburgu, ker pa se je vreme poslabšalo, so se premislili in niso nadaljevali poti na Dunaj, temveč se je zrakoplov zvečer vrnil v Friedrichshafen.

Kaj mislimo mi

Odkrita beseda »Jutra« o Pribičevičevih izjavah. V petkovem »Jutru« čitamo tele naslove na uvodni strani: »Pribičevič o seji in sklepih glavnega odbora. — Same besede brez vsebine.« Prišli smo torej do tega, da je že »Jutra« sito Pribičevičevih večnih in gostobesednih izjav, za katere se nihče niti ne zme-ni več.

»Učiteljskemu tovarišu«. Ne razburjajte se. Opetovano ste že napadli naš list, SLS in njene voditelje pa smo molčali radi ljube stanovske vaše firme. Sedaj se vtikate v polemiko med nami in »Jutrom« in hočete obrniti vso težo na nas. Ne boš! Med nami in »Jutrom« gre za polemiko o SDSarskem partizanskem režimu med učitelstvom. Mi smo na oči tek partizanstva s strani »Jutra« odgovorili s čisto konkretiziranimi slučaji in nismo objavili imen samo radi spoštovanja pred učiteljskim stanom. S tem nismo napadali in v stanovske zadeve se ne vtikamo. Pravice brambe si pa ne damo vzeti tudi radi hudih oči »Učiteljskega tovariša« ne.

Zerjavovcev se ofresajo v »Kmetiskem listu« naši radičevci. Pravijo, da so s SDS samo v taktični zvezi za trenoten nastop proti klerikalcem. Kdo govori resnico? Voditelji KDK, tako radičevski kakor samostojnodemokratski, zatrjujejo, da so radičevci in samostojni demokrati popolna enota, da že izdelujejo skupen program, Pucelj in Kramar hodita skupaj na shode, strankin odbor je v mnogih krajih že skupen. To so dejstva. Teh dejstev »Kmetiski list« ne bo utajil ne nam, ne samemu sebi. Zlasti v Sloveniji so samostojni demokrati dobili radičevce tako na lim, da je danes čisto gotovo združitev trajna in popolna. In če se bo gospoda okrog »Kmetijskega lista« še kdaj poskušala postaviti na lastne pete, jim bo Zerjav že pokazal, kako moli kozje molitvice vsak, kdor hodi z njim v španovijo in ni pokoren.

Šah

v Budimpešta, 28. sept. (Tel. »Slov.«) Danes so se odigrale višee partije, Capablanca je premagal Steinerja, Vajda Stonerja, Kmoch Ballasa, Havasi pa Merenyja. Stanje Capablanca, Marshall 4½, Spielmann 3½, Vajda 3, Kmoch, Stoner 2½ (1), Steiner 2½, Ballas 2 (1), Havasi 2, Mereny 1 (1).

v Berlin, 28. sept. (Tel. »Slov.«) V 6. kolu je Bogoljubov z lahkoto premagal Ahue-sa. Kostić je kot črni premagal Steinerja. Partija Helling-Oldshausen pa je bila remis. Sämisch je premagal Richterja, Liss pa Jönerja. Igra Rotenstein-Grünfeld je bila prekinjena. Stanje: Prvi je Bogoljubov s 4½, za njim pride Sämisch s 4 (1) in Helling s 3½.

KOVINA

v London, 28. sept. (Tel. »Slov.«) Baker: per kasa 64.4375—64.5; tri mesece 64.9375 do 65. — Elektrolit 71—71.75. — Best Selected 68—69.25. — Strong 96. — Cin: per kasa 225.75—226; tri mesece 222.25—222.5. — Svinec: tuji 21.4375. — Cink: tuji 24.25. — Aluminij: tuzemski 95; inozemski 100. — Antimon reg.: 59.5—60. — Bela pločevina: 18.25. — Zivo srebro: 25.25—25.5. — Nikel: tuzemski 175; inozemski 175. — Wolfram: 15.875. — Platina: surova 17. — Srebro 26.4375—26.5. — Zlato 84.115.

HMELJ.

Nürnberg, 28. sept. (Tel. »Slov.«) Dovož hmelja 100 bal, prodanih je bilo 50 bal po cenah: tržni hmelj 158, gorski 210—250, Hallertau 260. Razpoloženje zelo mirno.

Novosadska vremenska napoved. Vetrovno. Večji del oblačno. Brez dežja.

Dunajska vremenska napoved. Oblačno, najbrže tudi že dež, nekoliko topleje.

Kaj je novega

† P. Engelhard Avbeli o. f. m.

Včeraj je iz Shanghaja došlo na tukajšnji frančiškanski samostan brzozjavno poročilo, da je v Hankowu naglo umrl naš kitajski misijonar o. Engelhard Avbeli. Rojen je bil v Ljubljani 16. julija 1887. V red je stopil 18. septembra 1902. V mašnika posvečen je bil 30. novembra 1909. Takoj po končanih bogoslovskih študijah je odšel na Kitajsko. avgusta 1910. Javil se je za apost. vikarijat Vzhodni Hupe, kamor je nekaj let pred njim odšel slovenski frančiškan o. Baptista Turk. Deloval je na raznih krajih s tako gorečnostjo, da je eden njegovih tovarišev našemu provincijalu v Rimu dejal: »Zavidam provinciji za takega misijonarja«. Še čisto mlad je že bil foranijski vikar ali misijonski dekan. L. 1920. je postal prefekt in bogoslovni profesor v misijonskem semenišču v Wuchangu, malo pozneje pa ravnatelj centralnega semenišča v King-Chowu. Ko je bil l. 1923. vzhodno hupejski vikarijat v štiri dele razdeljen in on pride-ljen vikarijatu v Hankowu, je bil l. 1925. imenovan za generalnega misijonskega prokuratorja. Ogromne skrbi, ki so v teh za Kitajsko tako burnih časih ležale na njegovih ramah, zlasti še zadnjega pol leta, ko je radi odsotnosti apostolskega vikarja vodil cel vikarijat, so ga silno izmučile. Že par let je obetal, da pride domov na oddih. A ko so izbruhnile znane homatije, je zopet in zopet odložil posest domovine. Bal se je, da bi mu morebiti med tem ne ušla mučeniška krona, po kateri je naravnost hrepenel. V zadnjem pismu, datiranem v Hankowu 15. julija t. l., je sporočil, da pride prihodnje leto. A Bog ga je nenadoma poklical v lepšo nebeško domovino. Oče in mati sta mu umrla z zadnjo željo na ustnicah, da bi ga še enkrat videla. Trije bratje, med njimi p. Anton, O. F. M., katehet v Mariboru in dve sestri učiteljici so željno čakali, da se po 18 letih zopet snidejo. A je šel na oddih k Bogu, za katerega je ves življenja se izživel v najlepši moški dobi 41 let. Sicer na grobu mučenca ljubezni, ki je koprnel po krvavi mučeniški kroni, solze niso na mestu, vendar po človeško: Preostanim naše najiskrenejše sožalje!

KOLEDAR.

Sobota, 29. sept. 273. dan v letu. — Mihael, Evlihi, Fratern. Lunina sprememba: Ščip ob 13. uri 43 min. (Po Herschlu se napoveduje veliko dežja.) — Jutri: Zofija.

ZGODOVINSKI DNEVI.

29. septembra: 1905 je bil v Ratečah požar, ki je uničil 100 poslopij. — 1883 je dobila Radovljica železniško postajo. — 1758 se je rodil angleški admiral Horatius Visc. Nelson. — 1902 je umrl francoski pisatelj Emile Zola. Zadušil se je s plinom. — 1903 je umrl meteorolog Rud. Falb. — 1892 se je slovesno otvorilo novo zgrajeno deželno gledališče. —

★ **Smrtna kosa.** V Gradnem, žup. Kojško na Goriškem, je umrl 26. t. m. gospod Ivan Podobnik, vikar istotam. Zadnje dni aprila se mu je um omračil in prepeljalji so ga morali v umobolnico S. Osvaldo v Vidmu. Do prejšnjega tedna je odklanjal vsako jed in pijačo, pred par dnevi je začel zopet jesti, toda bilo je že prepozno. Rajniki je bil rojen v Oaležu leta 1877., po dovršeni gimnaziji je študiral nekaj časa pravo na dunajski univerzi, pozneje je stopil v goriško bogoslovnico. Ko je bil kaplan v Mirnu, ga je rajniki nadškof Jordan poslal na graško univerzo študirat slavistiko, toda ni mu bila sreča mi-

la, takoj po smrti nadškofa Jordana je bil odpoklican. Nekaj časa je bil župni upravitelj v Ajdovščini in potem 20 let vikar v Gradnem. Ljudstvo ga je silno ljubilo in častilo, ker je bil vzoren duhovnik, uljuden z vsakim in vedno pripravljen pomagati revnim. Ob začetku vojne z Italijo je ostal na svojem mestu v Gradnem, ki so ga Italijani zasedli že drugi dan po napovedi vojne. Ker so ljudje ostali ves čas vojne doma, je bil rajniki Podobnik ljudem v veliko tolažbo in je z njimi vred marsikaj hudega prestal.

★ **V naše državljanstvo** je sprejel Karol Morel, zidar na Ježici, z družino.

★ **Ljubljanski bogoslovci** naj pridejo v semenišče v ponedeljek 8. oktobra do 17. ure. Na univerzi se lahko vpišejo v času od 1. do 8. oktobra do poldne.

★ **Sprejem učitelj. abiturientov kot volonterjev.** Ministrstvo prosvete je dovolilo, da se v ljubljanski in mariborski oblasti sprejme po 30 abiturientov oziroma abiturientk kot volonterji v brezplačno službo. To službovanje se jim ne bo vštel v napredovanje, pač pa se bodo volonterji v prvi vrsti vpoštevali pri sprejemu v državno službo, ko bo dana proračunska možnost.

★ **Odpis davkov po suši prizadetim.** Kakor doznamo, se županstva po suši prizadetih občin obračajo za odpis davkov po suši prizadetim posestnikom na vse mogoče naslove. Za to merodajna oblastva so v prvi vrsti davčna okrajna oblastva, ki poslujejo na sedežih okrajnih glavarstev kot samostojna oblastva.

★ **Širolin oratorij v radiju.** Zagrebška postaja oddaja danes prenos dr. B. Širole oratorij »Zadnje obhajilo sv. Hieronima«, ki se izvaja ob šestih zvečer v zagrebški katedrali.

★ **Zahrbtnen umor v Črni gori.** Predvčerajšnjim zvečer se je vračal župan kmetijske občine Novo selo pri Peči v Črni gori in član radikalne stranke Jevrem Jere-Mališič domov. Ko je šel po cesti, je počilo iz bližnjega koruznega polja nanj več strelcev, ki so ga hudo ranili. Kljub hudim poškodbam se je Mališič vlekel naprej, dokler niso skočile iz koruze štiri zakrinkane postave, ki so planile na hudo ranjenega Mališiča ter ga pobile s puškinimi kopiti in z noži. Po umoru so morileci pobegnili. Kmetje, ki so krvavo dejanje gledali od daleč, so pričeli morilce zasledovati, niso pa jih mogli ujeti. Uvedena je bila takoj preiskava, ki pa ni mogla ničesar ugotoviti. Gre najbrže za slučaj krvnega maščevanja ali pa za političen umor.

★ **Smrtna nesreča trgovca na železnici.** Na postaji Staro Petrovo selo v Slavoniji je v sredo popoldne razvrščal trgovec Ludvik Worel iz Gradca svoje blago v vagone. Ravno, ko se je bližal nov vagon, je hotel iti na nasprotno stran tira. Trgovec je zašel med odbijajoče vagonov, ki so ga takoj usmrtili. Smrtno nesrečo je zakrivil trgovec sam, ki je hotel, kljub temu, da je bližajoči se vagon opazil, na drugo stran tira in je pri tem izgubil življenje.

★ **Zemeljski plini v Sisku.** Poročali smo že, da so pri kopanju vodnjaka na zemljišču industrijalca Petra Tesliča v Sisku naleteli na vir zemeljskega plina. Neki delavec je tedaj prižgal žveplenko in nastala je huda eksplozija. Plin so napeljali po cevi in od tedaj neprestano gori. Strokovnjaki so ugotovili, da ima 9500 kalorij in da more takoj raztaliti železo. Plin je po sestavi metan, s kemijsko formulo CH⁴. Plin gotovo izvira iz kakih skladov premoga ali nafte. Teslič je dal stvar proučiti strokovnjakom ter name-raval izrabljati plin v industrijske svrhe, za kar že ima dovoljenje.

Aurelien Scholl:

Spokornica

Pet kilometrov zapadno od trdnjave Rochelle leži neznamen, umazan in siromašen trg Laleu. Tu živi nekaj ribičev. Obal je zapuščena in odurna. Strme pečine jo obdajajo, v višinskih nočeh pa se iz votline Maumusson oglasa preteče grmenje. Ob času oseke nabirajo ženske med algami školjke, možje pa ta čas opravljajo poljska dela.

Nekega jutra sem se odpravil še pred svltanjem v družbi kapitana Tailhadesa na pot. Po peturni naporni hoji sva se ustavila zmučena in gladna pri Spokornici, na najbolj zapuščeni in skalnatem kraju obale.

»Pobrigati se bova morala, da se orijentirava,« je dejal Tailhades. »Tu nekje na Sant-du-Bouc se nahaja stražnikova koč. No, ali nisem prav povedal? Glejte, tam se dviga dim. Tam, na desni. Tam bova zajtrkovala.«

Stražnik je naju sprejel z odprtimi rokami in ponudil je nama velik kos gnjati. Tailhades je načel najlepše morske ostrige. Vsi smo bili prijetno ubrani. Tedaj pa je začel stražnik pripovedovati.

»Ko tu še ni bilo teh dveh svetilnikov, ki žarita vsak večer kot dvojce kraljevskih zvezd, je stal na pečini Bouc visok, železen drog, na katerem je visela velika svetilka.

Vsak večer je stražnik prižgal svetilko in ko so ladje, bližajoče se nevarni obali, opazile luč, so se pravočasno umaknile opasnim čerem. Kadar je bilo morje viharno in je nebo počrnelo pred bližajočo se nevihto, ko so se razbite skale valile z globokim bobnenjem, je svetilka mirno žarela na železnem drogu in mornarji so hvaležni molili proti nebu, ki jih je rešilo preteče nevarnosti. Globoko ganjeni so se zahvaljevali svetilki stražnika Kernana. Edino on, oče Kernan, je ščitil svoj »svetilnik«, ki je imel poleg prijateljev tudi obilo sovražnikov. Vsi mrki ljudje, ki so pustošili obalo, so želeli svetilki konec. Njihov praznik je bil ob uri nevihte. Če se je po noči dogodila na morju nesreča, so pobrali in oplenili vse dragocenosti, ki jih je valovje zmetalo na obrežje. To je bila peklen-ska obrt. Toda med ničvrednimi ostanki so se našli tudi bogati zakladi, a luč iz »svetilnika« je te malopridne ljudi ovirala, da bi tako bogateli. Zato so hoteli svetilko razbiti in drog izriniti, a Kernan je odgovoril, da bo vsakogar, ki bi se le dotaknil njegovega svetilnika s hudobnim namenom, ustrelil.

Med takimi, ki jih je svetilnik oviral pri zločinskem delu, je bila tudi neka roparska starka, nazvana Galeb. Toda ona bi morala s ponesrečenci sočustvovati, saj je imela tudi sina, dvajsetletnega mornarja, ki je služil na ladji in Bog ve po katerih morjih bro-

dil. Ivana so imeli vsi radi, saj je bil šegav in dobrosrčen fant. Letošnje poletje je bilo nenavadno lepo in večina ljudi je bila zaposlena na polju. Le starka Galeb je čumela v svoji izbi in premišljevala, kako bi se iznebila svetilnika, ki ga je preklinjala od jutra do večera, vihte grožnje proti železnemu drogu: »Ta prokleta luč, ki nam siromakom odvzema zaslužek! Treba jo bo uničiti!«

»Galeb, vi ste hudobna ženska!« ji je govoril oče Kernan, »pravični Bog vas bo kaznovale!«

Bilo je v času jesenskega enakonočja. Morju je postalo njegovo ležišče pretesno. Proti večeru so se silni valovi vznemirili in začeli besneti. Vihar je rjul kakor obsedenec in od morja sem, iz daljave, se je začulo topovsko grmenje.

Oče Kernan je napolnil svetilko s svežim petrolejem, namočil vanj nov stenj in jo prižgal. Ob dobrodejni svetlobi je molil za vse tiste, ki se nahajajo v smrtni nevarnosti. Starka Galeb, ki je komaj pričakala noči, je splezala na skalovje. Z vso silo je začela na svetilnik metati kamenje, dokler se ji ni posrečilo razbiti stransko šipo. V plamen sta se vlovila dež in hivar in ga — ugasnila. Na morju pa so obupno odmevali streli iz ladijskega topa — na pomoč.

Ko je drugo jutro našel stražar Kernan

jeno na streljanje in so orožniki ter vojaki obkolili prostor, so vaški pastirji le prišli past svojo živino na hrib. Šest pastirjev je našlo veliko granato, ki se je zarinila v pesek ter so jo potegnili iz zemlje. Granata je eksplodirala in ubila tri pastirje, tri pa hudo ranila. Ranjene pastirje so prepeljali v bolnico v Banjaluko, kjer se sedaj bore s smrtjo.

★ **Lepše je postopal z živino kot ženo.** Sarajevsko sodišče je te dni razpravljalo o zanimivi tožbi neke Bosanke proti njenemu možu radi plačevanja alimentov. Ta slučaj jasno razsvetljuje strahovite družinske razmere, ki še vladajo ponekod v Bosni. Ta kmet se je pred leti oženil s svojo sedanjo ženo. Kmalu nato jo je pričel neusmiljeno tepeti,

svetilko razbito, se je v obupu vrgel čez skalovje in se ubil.

Galeb pa je hitela k obali. Skale so bile pokrite s preostanki razbite ladje. Vmes so ležala trupla mornarjev.

Starka je begala od mrliča do mrliča iskaje pristanov in drugih dragocenosti. Premetavala je škatlje in lesene zaboje. Toda namah je obledela. V glavi se ji je zavrtelo in omahnila je na belo skalovje. Oči so ji mrzlično plamenele. Obračala in obračala je neko truplo, sklanjala se nad njim in prisluškovala, če še utripa srce, potem pa je mrtveca objela z blaznim krikom, kajti spoznala je svojega — sina Ivana, ki ga je tako vroče ljubila. Truplo je odnesla v svojo koč, ga preoblekla in vsa brezumna klicala ljubljeno ime. Toda zaman, zaman...

Od tega dne ni več zapustila koč. Zivela je kot kip, nepremično sedeč dan in noč na vedno istem mestu. Usmiljeni ljudje so jo preživljali. Celo lalenški župnik jo je obiskal. In ona je tako goreče molila in toliko solz pretočila, da so jo prihajali gledat iz vseh sosednjih krajev.

Nekega jutra so jo našli mrtvo na skali. Ko je nabral župnik dovolj denarja, je da na željo pokojnice zgraditi velik svetilnik prav tam, kjer je nekoč stal Kernanov drog s petrolejsko svetilko. In zato se ta svetilnik še dandanes imenuje — Spokornica.

Lepa Srbinjica

ceni lepo perilo in skrbi, da bo dolgo trajno in se vedno bleščalo od snage. Ona radi tega rabi le

SCHICHTOVO MILO

Najboljše kolo Gritzer

vam priporočamo po znižani ceni ter najboljše

Dubied

pletilni stroj samo pri

Josip Petelinc Ljubljana

Ob vodi poleg Prešernovega spomenika — Telefon 2913.

nazadnje pa jo zaprl v hlev in jo privezal k živini, da mu ne pobege. Vendar se je ženi posrečilo pobegniti. Vložila je tožbo pri duhovnem sodišču za razpoko. Toda moč jo je znal pomiriti in zvabil nazaj na svoj dom. Ko sta se vrnila k hiši, jo je zopet pričel neusmiljeno pretepati ter jo vnovič privezal v hlevu. Pozneje jo je prodal drugemu kmetu. Tudi ta jo je neusmiljeno pretepal in jo privezal v hlevu. Končno je pobegnila in prijavila vso stvar sodišču. Sodišče ji je dalo prav in obsodilo moža na plačevanje alimentov.

★ **Specijalne karte 1 : 75000** za celo Slovenijo se dobe zopet v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

★ **Nashe gobec.** Navodilo za spoznanje užitnih in strupenih gob; s 75 barvanimi tabelami. Sestavil Ante Beg. Cena vezanemu izvodu 50 Din. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Knjiga obsega pregleden in jasen opis gobnih vrst, ki bo kot praktično navodilo za spoznavanje užitnih, opasnih in strupenih gob vsakomur dobro služilo. Dalje obsega tudi varno navodilo za razlikovanje užitnih gob od strupenih, ter splošna pravila za nabiranje, pripravljanje in uporabo gob. Nobena naša gospodinja in kuharica naj ne bo brez te važne knjige.

★ **Cenj. občinstvo se opozarja** na današnji inšerat tovarn čevljev Peko, Tržič. Kakor čujemo, bo tovarna v vseh večjih mestih naše države otvorila svoje lastne prodajalne, da tako stopi v neposredni stik s svojimi konzumenti in s tem služi javnosti ter da vsakomur priliko, da si po nizki ceni nabavi neposredno iz tovarn dobro, po ceni in najmodernejšo odnosno najelegantnejšo obutev. Veliko denarja gre po nepotrebnem izven naše države, ker se ne zna, da so izdelki Peko resnično na višku izdelave, kvalitete, kakor tudi cene. Ustanovitev lastnih prodajal ima ravno namen, da tovarna z domačimi izdelki dokaže cenj. občinstvu svojo konkurenčno zmoglost.

★ **Pri tekmi Neuenahr** je zopet zmagal Mercedes-Benz s prvimi šestimi odditkami. Mercedes svedoči, da se more nabaviti za nizko ceno zelo elegantne, praktične karoserije. Od 200 razstavljenih voz je imelo nad 70 Continental obroč, kar je dokaz, kako so priljubljeni ti obroči.

★ **Zrebanje efektne loterije za postavitev gasilnega doma** v Libelčah, določeno za dan 8. septembra 1928, je iz nepredvidenih ovir preloženo na dan 7. aprila 1929. Izrebane številke se bodo objavile v vseh dnevnikih v Sloveniji.

★ **Največja izbira žalnih oblek:** Franc Lukič, Ljubljana, Stritarjeva ulica 9. 8946

Vporablajte

Gamma-milo

za izmivanje las, ker je to edino izmed vseh šamponov, ki ne kvari las.

Ljubljana

NOČNA SLUŽBA LEKARN.

V noči na nedeljo: Piccoli na Dunajski cesti in Bakarčič na Sv. Jakoba trgu.

○ **35 socialno-prosvetnih delavcev** iz Češkoslovaške pride v Ljubljano dne 30. septembra ob 13.53.

○ **26 francoskih visokošolcev**, med temi osem visokošolcev, z raznih univerz in strok je v četrtek zvečer prispelo v Ljubljano. Potovali so po Turčiji in Romuniji, sedaj pa po Jugoslaviji. Pripovedujejo, da so jih v Romuniji povsod prav prijazno sprejeli. Zato so bili, kot piše belgajska »Politika«, tem bolj presenečeni, da jih v Belgradu na kolodvoru sploh ni nihče pričakoval. V Ljubljani se počutijo dobro; v četrtek in petek so večerjali v Unionu, stanovali pa v Akad. kolegiju. Včeraj dopoldne so si ogledali Ljubljano in nje zanimivosti, popoldne ob 13 pa so se z avtomobilom družbe »Tapred« podali na Bled in se zvečer vrnili, polni najlepših utisov na naravne krasote in prijaznosti naših ljudi.

○ **Kolektivna umetnostna razstava.** Kakor smo že poročali, se odpravi v nedeljo nova umetnostna razstava. Razstavil bo akad. slikar Lj. Vrečič iz Prekmurja veliko kolekcijo oljnatih slik ter risb in to pokrajinske in figurativne stvari, med njimi zanimive slike ciganskih tipov, in slike iz krasne okolice Plitvskih jezer. Manjši del bo pokazal retro-

spektivno slikarjev razvoj do leta 1924., ko je prvič stopil pred javnost na Madžarskem, kjer je študiral. Pri nas v Ljubljani doslej še ni razstavil, pač pa je l. 1924. razstavil nekaj del v Zagrebu. Cenjeno občinstvo opozarjamo na to razstavo.

○ **Cercle français v Ljubljani** odpravlja s 1. oktobrom t. l. pouk v francoščini, in sicer: I. tečaj za začetnike ob ponedeljkih in četrtek od 18 do pol 20; predava g. profesor R. Južnič. II. a tečaj ob torkih in petkih od pol 19 do pol 20; predava g. prof. dr. Fr. Novak. II. b tečaj ob sredo od pol 19 do pol 20; predavatelj isti. III. a tečaj ob torkih in petkih od pol 19 do pol 20; predava ga. Belé francosko slovnico v francoskem jeziku; III. b tečaj ob ponedeljkih in četrtek od pol 19 do pol 20; konverzациjo vodi gđ. Juvančičeva. — Obiskovalci tečaja bodo plačevali mesečno 20 Din. lahko pa obiskujejo več tečajev. Vsi ti tečaji se bodo vršili na moškem učiteljskem na Resljevi cesti. Prijave sprejema ravnateljstvo moškega učiteljskega v svoji pisarni vsak dan od 11 do 12 in od 17 do 18, počenši od 24. septembra dalje. Prijavi se lahko po pošti z dopisnico. Prijave sprejemamo še tekom cellega oktobra. (9109)

○ **Vpisovanje v gospodinsko šolo »Mladika«** se vrši v soboto in nedeljo, 29. in 30. septembra, vsakokrat od 9 do 11 v poslopiju Mladike. Redni pouk prične v ponedeljek, 1. oktobra ob 8.

○ **Šolsko-zdravniška posvetovalnica** za učence in učence po mestnih šolskih zdravniških nadzorovanih šol posluje od 24. septembra dalje vsak ponedeljek, sredo in petek ob 4 popoldne v Mestnem domu. Istotam se vrši zdravniško poklicno posvetovalje in obsevanje z višinskim solncem.

○ **Vpisovanje vajencev in vajenk obrtno-nadljudskih šol v Ljubljani** in to na II., III. in IV. deski osnovni šoli ter na dekliški osnovni šoli pri Sv. Jakobu se izvrši v nedeljo, dne 30. septembra od 9 do 12 dopoldne. Novostopivši prinese s seboj poleg zadnjega šolskega izpisa učno pogodbo, lanski samo »Izkaz« o napredku. Podrobnosti so razvidne na oglasni tabli v šolskih vezah.

○ **Na strokovni obrtni nadljudski šoli za starbne obrle v Ljubljani (Graben)** se vrši vpisovanje obrtniških vajencev v nedeljo, t. j. 30. t. m. v času od 9 do 12 dopoldne. Oni vajenci, ki so že hodili v šolo, naj prinese s seboj »Izkaz« iz minulega šolskega leta. Vajenci pa, ki se bodo vpisali na novo, naj prinese s seboj odpustnico, oziroma zadnje šolsko naznanilo in učno pogodbo; ob vpisovanju je plačati 15 Din za stvarne šolske potrebitve za mesec oktober t. l. Kdaj bomo pričeli z rednim poukom, bomo objavili potem dnevnega časopisa. — Upravitelj šole.

○ **Imenik poročnikov** je na magistratu v sobi št. 21 javno razgledan v vpogled do incl. srede 3. oktobra 1928. Opozarjamo na tozadeven razglas na mestni občinski deski.

○ **Českoslovaška obec v Ljubljani.** Svato-vavčevski prosvetni žiz dne v soboto večer v Hvizd. — Prijditje vsihni!

○ **Člani Šolske prave in Kršt. šole**, ki nameravajo jutri popoldne peš na Dobrovo, naj se zbere točno ob 1 popoldne pri stolnici.

○ **Rezervni častnikom.** Uprava ljubljanskega pododborja izjavlja, da nima z noticami, ki so izšle v dnevnem časopisu na naslov rezervnih oficirjev, nikake zveze, kar je razvidno iz tega, da uprava ni podpisana. Obenem izjavlja enkrat za vselej, da za članke, ki bi utegnili iziti še v bodoče brez podpisa uprave pododborja, uprava ne odgovarja. — Uprava ljubljanskega pododborja.

○ **Preiskave pri brivskih pomočnikih.** Včeraj dopoldne je ljubljanska policija izvršila obsežno preiskavo v lokalno organizacijo brivskih pomočnikov. Kakor smo se mogli informirati, je policija dobila ovadbo iz organizacije neprijaznih krogov, da vrši organizacija komunistično propagando. Policija je v lokalno zaplenila ves arhiv organizacije, vendar pa delovanje organizacije ni ustavljeno. Izvršenih je bilo tudi kakih deset hišnih preiskav na domu vidnejših članov organizacije. Aretiran ni bil nihče.

○ **Kaj je z aretiranimi komunisti?** Včeraj so se razširile govorice, da je državno pravdnštvo odredilo ustavitev preiskave proti aretiranemu ing. Gustinčiču in njegovim tovarišem, ki sede sedaj v preiskovalnem zaporu deželnega sodišča in da naj se aretiranci izpuste na prosto. Te govorice so le v toliko utemeljene, da je državno pravdnštvo res to predlagalo, vendar pa predloga ni potrdilo višje državno pravdnštvo, ki je zahtevalo, da se izvrše še gotove poizvedbe in preiskava dožene še gotove momente, ki bi govorili za ali proti krivdi aretirancev. Te poizvedbe bodo trajale najmanj še teden dni in toliko časa aretiranci tudi najbrže ne bodo izpuščeni na prosto.

○ **Aretirani orjunaši.** Preiskava proti aretiranim orjunašem teče povsem normalno. Preiskovalni sodnik dr. Kravina zaslišuje te dni razne obremenjevalne priče. Vzporedno s preiskovalnim sodiščem nadaljuje s preiskavo tudi policija, ki raziskuje nekatera še nepojasnjena dejstva iz delovanja orjunašev. Opozarjamo občinstvo, naj se ne da begati po raznih alarmantnih in tendencioznih vesteh, češ, da so bili aretirani orjunaši že izpuščeni na prosto. Od vseh devetih aretiranih orjunašev je bil kmalu po aretaciji izpuščen le učitelj Rado Prosenč, dočim bodo morali drugi počakati najmanj konca preiskave.

○ **Zaplema.** Državno pravdnštvo je odredilo včeraj zaplemba vse nove številke humorističnega lista »Jurij s puščo«. Zaplema nima političnega značaja ter je bila izvršena radi raznih lascivnih slik v listu ter radi nekaterih več kot dvoumnih dvoplov. Po tendencioznosti »humorja« v tem listu je sklepali, da so pri listu odločujoči ljudje, ki so blizu neki nam zelo nasprotni politični skupini.

○ **Večer arij in pesmi Kar. Hellgren - Käthe Staller-Stotter.** Znani švedski bariton Karl Hellgren je vstrelil v svoj spored pesmi od Halléna, Althéna, Griega, Rich. Straussa in arije od Mozarta, Cuanantea in Thomasa, ga. Staller-Stotterjeva pa predvaja pesmi od Brahmsa, Schuberta, Lajovica ter arije od Wagnerja in Meyerbeera. Večer se vrši 5. oktobra v veliki univski dvorani. Predprodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice na Kongresnem trgu.

○ **Pojasnilo.** K notici »Huda nesreča pri delu« smatram za potrebno, dati sledeče pojasnilo: Vseled preobremenitve odra, na katerem so bili zaposleni trije delavci, je od odpovedal in se zrušil, pri čemer sta ponesrečila dva delavca, in sicer oba le v sled pretresa, nobeden pa si ni zlomil katkega uda, kakor je bilo prvotno poročano. Oba delavca sta izven nevarnosti in zapusti eden bolnico že jutri.

○ **Troperesna deteljin.** Janko M. v Spodnji Šiški se je pred tedni seznanil s komaj 16letno Malči, sestro prošle vlačuge Školastike. Med Jankom in Malči se je razvilo tesno prijateljstvo, toda Malči je bila že trdno odločena, da bo šla zvesto

po stopinjah svoje že izkušene starejše sestre. Te dni je svojemu ljubimcu pobežala, obenem mu pa odnesla kovčeg z njegovo obleko in perilom, v vrednosti 1500 Din. Janko je le malo žaloval za Malči, kajti brž jo je prijavil policiji, obenem pa priložil ovadbi njeno »poslovilno« pismo in izrazil domnevo, da je Malči nagovorila k begu njena sestra Školastika. Tema dvema je pred tednom dni umrla mati in deklini sta to žalostno priliko vporabili za to, da sta vlomili še v stanovanje lastnega očeta in odnesli vso materino obleko. Prvo je policija aretirala Školastiko. Ta se je zaščitovanju na vso moč upirala in z glavo razbila celo šipo na vratih dežurnega uradnika. Kmalu za njo so aretirali Malči in jo poslali v bolnico, odkoder je pobežala, pa so jo takoj nato zopet prišli. Včeraj pa so aretirali še čevljarica Stanka K., »pravega« ljubimca Malči. Stanko je bil pri tatvini soudeležen. Sedaj je vsa trojica na varnem in najbrže še ne bo tako kmalu uživala svežega zraka v prostosti. Stanko in Školastika sta policiji prav dobro znana in sta bila radi vlačuganja in drugih prestopkov že večkrat kaznovana.

○ **Pozor!** Vsako soboto in nedeljo dobite domače krvave in mesene klobase v gostilni Leon, Kolodvorska ulica 29.

DIJAKI! ZAHTEVAJTE POVSOD EDINOLE »DIJAŠKI KOLENDAR« SLOVENSKE DIJAŠKE ZVEZE!

Maribor

□ **Za bogove.** Občinska seja. Razpravlja se važna zadeva. Pa se oglašita v enem mahu kar dva sodruga k besedi. K sreči je župan pri skoraj istovestnem dvigu dveh rok mogel še vedno ugotoviti, da je nazadnje vendar bil sodrug J. za nekaj trenutkov hitrejši. In dobi sodrug J. besedo. Tedaj pa se dvigne sodrug G. ter svečano izjavi: »Bom pa že znal jaz boljše povedati kakor J.« Sodrug J. je seveda nemalo osupnil, v dvorani pa se je razlegel bučen krah. — Tudi občinska seja. Poroča referent IV. odseka. Sodrug B. je bil ravno lejš izilil svojo jezo na te šmentane hišne posestnike, ki da so vsi kapitalisti. Zgodilo pa se je, da je kmalu nato poročal referent o prošnji sodruga Pelejana, narodnega poslanca in občinskega svetnika, za nakup parcele. Zopet smeh, ubogi sodrug B. ves zmeden zmore še samo par nerazumljivih receljev, galerija pa je takoj pogruntala, zakaj jo je gospod narodni poslanec in sodrug popihal iz sejne dvorane tik predno se je razpravljala njegova zadeva. Kakor izgleda bodo zunan na loštem posestvu kmalu pozidali vse parcele z mičnimi vilami sami — socialisti. No, nazadnje pa bodo prišli delavci vendar na to, da...

□ **Tegethofovo rojstno hišo** v Slovenski ulici je kupila včeraj na dražbi mariborska mestna občina za 516.000 dinarjev.

□ **Hotel Amerika.** Kakor čujemo se bo dose-danji hotel Kosovo prekrstil in bo dobil novo ime »Amerika«. Svečana prekrstitve se bo baje izvršila prihodnji ponedeljek. Tudi pravijo, da bodo odslej gostje rajši tjakaj zahajali.

□ **Preselitev.** V prostore v Kiffmanovi hiši, kjer je bil doslej nastanjen oddelk finančne kontrole, se preseli s 1. oktobrom t. l. Konskripcijski urad na tukajšnjem magistratu. S prvim aprilom prihodnjega leta pa prideta kakor znano v novo poslopije še mestno knjigovodstvo ter obrtni referat.

□ **Gradbeno dovoljenje** so dobili na zadnji seji Mestnega sveta: Guzelj Adalbert za preureditev portala na Aleksandrovi cesti 34, Ložar Franc, gradba pritične stanovanjske hiše na Joštem posestvu; Živic Ivan, prizidava pisarne nad hišo v Vrbanovi 28; Prašal Josip, preureditev hiše na Koroski 53; Serec Josip, preureditev gostilniškega trakta na Aleksandrovi 36. Uporabna dovoljenja pa: Gnuš Miloš, za preureditev enonadstropne hiše, Sodna 26; Zlobec L., naprava balkona in ureduitev oken, Prečna 4; Gnušik M., pritična stanovanjska hiša, Jelacičeva 8; dr. I. Schmiederer, preureditev dela južnega trakta, Koroska cesta 28; Špes Karl, pritična stanovanjska hiša, Pochova 30; mariborski oblastni odbor za preureditev gospodarskega poslopija, Korosčeva 3; Levart Karl in Marija, gradba pritične stanovanjske hiše, Plinaršnika ulica; Jakop Karol, enonadstropna stanovanjska hiša, Frankopanova 41 in Rupnik Silvija, pritična stanovanjska hiša, Betnavska 67.

□ **Kam drevi?** Prijatelji Kat. omladine se zbere danes zvečer ob pol 8. v dvorani Zadrudne gospodarske banke, kjer bo vinska trgatev. Sodeluje spopolnjena godba na lok.

○ **Cercle français.** Francoski krožek v Mariboru odpravlja zopet, svoj francoski otroški vrtec in raznovrstne kurze za odrasle. Vpisovanje za vse te kurze bo v torek 2. oktobra od 18.—19. ure na drž. realki. O tej priliki se bodo dajala tudi vsa potrebna pojasnila. Pouk se začne v petek 5. oktobra na drž. realki.

□ **Trejša oštalna licitacija** za generalno popravilo vojašnice Kralja Petra I. Osvoboditelja v Mariboru se vrši dne 4. oktobra 1928 ob 11. v pisarni tukajšnje komande mesta. Vsa tozadevna pojasnila se dobijo pri mestnem vojaškem uradu vsak dan med uradnimi urami.

□ **Smrtna kosa:** Umrla sta Tomaž Teuš, pomozni delavec v kurilnici drž. železnice, star 44 let. Pogreb jutri ob 16. iz splošne bolnice v Radvanje. — Karl Pichl, vitez v Gamsenfeld, star 77 let. Pokojniško truplo prepeljejo danes iz tukajšnje bolnice v Gradec.

□ **Hazarderji na delu.** 27. t. m. se je pripeljal ob 21.47 v Maribor trgovec in posestnik Ivan G. iz Moskanjcev. Pa se oglašil v avarni »Evropa«, kjer sta ga pregovorila dva neznanca, da je pričel z njima igrati najprej »šnapšl«, potem pa še »maušl«. In zgodilo se je, da sta ga neznanca tekoma igre, ki je trajala do 1.30 zjutraj, z rafiniranimi hazardnimi trikmi ter spretnim manevriranjem ohranila za 6000 dinarjev. Ko je Ivan G. spoznal, da ima posla z goljufi, je zagrozil, da ju bo naznanil policiji, kar je pozneje tudi storil. Neznanca pa sta med tem že izginila v smeri proti Zrinjskega trgu. Po imenu ju živ krst ne pozna.

□ **Ponočni sport.** Zadnje čase se je razpasla navada, da trgajo ponočnijske posamezne napisne tabele in jih obešajo na tuhih naosih — včasih, da najbolj oddaljenih mestnih delih. Tudi čujemo, da nekaj noči sem neka stalna družica z vso vmeno prevaža vozove pred frančiškansko cerkvijo, kjer gradijo moderno podzemsko stranišče. Tega sporta jim seveda nikdo ne zaveda; pač pa se pritožujejo jim stanovanjci v bližini radi rjojenja in tuljenja, ki spremlja ta ponočni sport zaenkrat še neznanih ponočnjakov.

□ **Majhen deček, velik...** K naši včerajšnji notici pod tem naslovom smo prelieli točko naknadno obvestilo: Konrad M. ni učenec dečjega doma, ampak je bil v tem zavodu le prehodno oskrbovan, kamor ga je oddala policija, ki ga je zalotila v mestu pri beračenju. Navedeni se je v tem letu že štirikrat priklatil v Maribor ob Sv. Urbana pri

Ako porabite samo eno steklenico

GAMME

se boste prepričali o senzacionalnem uspehu pri rasti las kakor tudi pri odstranitvi prhlaja in ustavitvi izpadanja las.

Dobi se v vsaki lekarni in drogeriji.

Ptjuj, odkoder opetovano pobege svojemu očetu. V zadnjem slučaju ni pobegnil iz dečjega doma, ampak svojemu očetu, ki je na poziv prišel, da ga odvede domov. Dečjega doma se fant ne boji in je v zavodu še celo prosil, da bi ga tam obdržali, bal se je pa posledic vsled slabega obnašanja, namreč obljube, da bo prišel, če bo še enkrat ušel očetu, v pobiljševalni zavod, kjer ne bi imel več prostosti.

Celje

○ **Inserati za koledarček JKZ** se v tajništvo SLS v Celju, Cankarjeva cesta 4, izjemoma sprejemajo še v ponedeljek 1. oktobra dopoldne. Opozarjamo tem poitom vse trgovce, obrtnike, podjetja itd. na ugodno priliko uspešnega in cenenege inseriranja. Vsa pojasnila v tajnistvu SLS na razpolago.

○ **Razpis nagrade.** Kakor smo že poročali, je neznan vlomilec v noči od 22. na 23. september pokradel krojaškemu mojstru G. Oražmu v Celju, Gledališka ulica, za okroglo Din 80.000 raznega blaga za moške obleke, podvlake itd. G. Oražem obljublja tem potom vsakomur, ki vrne ukradeni blago ozir. ga najde ali pokaže sled za vlomilecem 15 odstotkov vrednosti vrnjenega blaga.

○ **Proračun celjske okoliške občine.** Na poslednji seji celjskega okoliškega občinskega odbora je bil sprejet letni proračun. Ze dejstvo, da je bil proračun več kot pravočasno sestavljen in sprejet je v pohvalo G. županu Mihelčiču in večini. Proračun celjske okoliške občine za l. 1929 izkazuje Din 1.383.600 potrebitin in samo Din 130.000 rednih dohodkov. Med potrebitinami zavzema največjo postavko šolstvo, za katerega bo morala izdati občina Din 345.700, od katere svote odpade največ na okoliško osnovno šolo. Lepe zneske bo morala občina žrtvovati tudi za gradnjo novih ter popravilo starih cest in potov, za razširjenje električnega omrežja ter za zdravstvo. Izmed potrebitin navajamo tu predvsem sledeče: Borza dela v Celju Din 3.500, Ljudska kuhinja v Gaberju (če se bo ustanovila) Din 3.500, Požarna bramba v Gaberju 2.500 Din, Pož. bramba na Babnem Din 2.500 Din, ubožni zaklad ima Din 58.000 primanjkljaja, ki ga krije obč. blagajna. Vodov. zadruga v Zavodni, ki je letos preskrbela vsemu prebivalstvu Sp. Zavodne zares izvršno pitno vodo, dobi Din 5.000 podpore, za instalacijo vodovoda v hišah Lastnega doma je namenjen Din 20.000, k stroškom regulacije Hudinje prispeva občina Din 100.000, Orglarska šola v Celju dobi Din 6.000, obrtno-nadljudska šola Din 5.000, Podporno društvo za revne otroke v Gaberju Din 3.000, Dijska kuhinja v Celju Din 2.000, Državna krajevna zaštita dece in mladine v Celju Din 1.000, Podporno društvo realne gimnazije Din 1.000, Bednostni sklad mariborske oblasti Din 3.500, Tujskoprometna zveza Din 500, gledališki umetnik Košič Milan (domačin te občine) za podporo pri njegovih berlinskih študijah Din 2.000 ter Narodna galerija Din 5.100. Ze te postavke kažejo na pestrost potreb v tej veliki občini in tudi, da je skušal občinski odbor biti napram vsem potrebam pravičen. V kritje proračunskega primanjkljaja bodo občini služili naslednji izredni dohodki: 400% občinska doklada na posebno pridobitino, 450% doklada na ostale direktne davke razen na službeni davke, 300% doklada na državno trošarino od vina in vinskega mošta, samostojne občinske naklade na pivo (Din 75.— na hl.) na likerje (Din 3.— od litra), na sadjevec (Din 10.— od hl.) na govedo nad 1 leto staro (Din 20.— od komada), od telet do 1 leta (Din 10.— od komada), na prašiče (Din 10.— od komada), na drobnico (Din 5.— od komada) in na meso (Din 20.— za 100 kg). Po upoštevanju vseh rednih in izrednih dohodkov preostane še vedno Din 272.950 primanjkljaja, ki se bo kril ali iz prihrankov ali pa iz posebnega posojila. — Kdor gleda občinski proračun z odprtimi očmi in mu je resnično kaj na porastu občinskega blagostanja, mora priznati, da je z njim občinski program z ozirom na razmere maksimalen. Tudi v načinu obremenitve je stvarno pač težko najti kak boljši izhod. Zato je tembolj obsodbe vredno, če skušajo socialisti kovati iz proračuna kapital in sklienjeje celo protestni šah proti nekemu umišljenemu antisocialnemu proračunu. Ne proračun, temveč polemika, ki jo je povzročil socialistom na zadnji seji s. Böhm, je tisto, radi česar sklienjeje shod. Ker se ne morejo oprati z resnim delom, se bodo skušali oprati z lažjo in demagogijo.

Vlažno vreme

povečava nevarnost prehlada. - Od te opasnosti Vas obvarujejo okusne

ANACOT-PASTILE

DR. WANDERS

○ **Se »eksotica«** v Celju. Ze včeraj smo poročali, kako si lahko Celjani krajšamo puščobo jesenskih dni z obiskom cirkusa. »cd. Zofije in pri likavcev. Včeraj nas je zadela še nova »sreča«. Včeraj sta pripeljala v Celje svojo barko svetovna potnika Felgen in Reiss. Ustavila sta se na raznih mestnih križiščih, imela obilno gledalcev in tudi razglednic (ki so mimogrede povedano skrajno zanikarno grafično delo) sta prodala mnogo. Celjani so ju seveda ko obsojili, češ, da sta dva delonirneža, ki raje živita na račun ljudske neumnosti, kot na bi delala. S tem vsem pa se ni podobnih zanimivosti konec. KDK napoveduje za 14. oktober v Celju gala-predstavo, na kateri nastopita ne šam-pijona Maček in Pribičević. Izvajala bosta baje besedni duo-match pod geslom: narodno edinstvo in hrvatska narodna individualnost. Ker Celjani ta gesla poznajo kot prazen »svindele«, so rekli, da ostanejo 14. oktobra lepo doma.

○ **Najbrž mu je nasledil.** Dne 21. t. m. — torej dan pred velikim vlomom v delavnico krojača Oražma — se je oglašil pri trgovcu z manufakturo G. Francu Kolbezu v Prešernovi ulici bivši Oražmov krojaški pomočnik Josip Turnšek iz Vrbja pri Zalcu ter nakupil raznega blaga za Din 671. Rekel je, da bo plačal kupnino čez nekaj dni, ko dobi svojo plačo od mojstra Kranjca na Sp. Hudinji G. Kolbezu mu je verjel, zlasti še, ker ga je dobro poznal iz časov, ko je služil pri mojstru Oražmu. Ko r. Kolbezen čez tistih obljubljenih par dni ni dobil denarja in je povrh še čital v časopisu, da je Turnšek najbrž v sorodu z vlomom pri Oražmu, je seveda svojo terjatev napravil Turnšku naznanil policiji.

Dopisi

Viš. Dolgo zaželjeni tečaj za vkuhanje sadja se je vršil pri nas od 10. do 14. sep. t. l. Obiskovalo ga je 86 deklet in žen z veliko verno vsadko od 7 do 10 zvečer. Potrebne prostore za kuhinjo in shranjevanje sadja jim je nudil naš »Katoliški dom«. Tečaj, ki je trajal 5 dni, je vodila g. Dolencova iz Ljubljane in sicer brezplačno. Ob koncu tečaja so udeležence zbrale 470 Din za odsek »Gospodinjic«. Gospoj Dolencova izreka za vodstvo tečaja kakor tudi vsem darovalkam za dar Katoliško prosvetno društvo najpričnejšo zahvalo! — V kratkem se bo vršil istotam večerni gospodinjic kuhinjski tečaj, za katerega vlada že sedaj veliko zanimanje in je že priglasihih dosti deklet in žen. Društveno življenje pri nas se je začelo znova razvijati. — V nedeljo 30. septembra je v Društvenem domu ob pol 8 zvečer otvoritvena predstava »Charleyeva teška«, komična igra v treh dejanjih. — V nedeljo, 7. oktobra ob pol 4 pa priredi odsek »Gospodinjic« Meškovo igro »Matje s petjem, in burko« Mutasti muzikant.

Prinog, dva, hots, kovaški prinog in obje — „ILIRIJA“
Vilharjeva cesta (za Gl. kol.), Kralja Petra 128, Miklo-
šičeva cesta 4 — Telefon števil 283

Izpred sodišča

Žonglerji iz Kurje vasi.
Prebita reč, da se take stvari vedno dogajajo vedno le tam in nikjer drugje: v Kurji vasi. To se pravi: kadar se fantje kje stopo, pa pridejo pred strogega sodnika in jih ta koj v začetku praša, od kod da so doma, se fantje popraskajo za ušesi in jih »rata« sram; najraje bi namočili njih rojstvo vas. Nekaj podobnega se je zadnjič zgodilo in da fantov res ne bo sram, naj bo to, recimo, Kurja vas. Kje se pa ta nahaja na zemljevidu, pa poročevalec ne ve in ga niti ne zanima; četudi bi vedel, ne bi fantov izdal, ko so ga vendar prosili, naj jih nikar! Torej zgodilo se je: da se je našlo v Kurji vasi pet fantov, ki bi se radi tepili, pet pa spet takih, ki bi bili radi tepeni. Ko je torej prva petorica srečala drugo in jo ne ravno v prijaznem tonu pobarala, če je že dala za »krat«? Veste, bila je že pozna nočna ura in v Kurji vasi velja pravilo, da se sme v takem času sprehajati po vasi samo tisti, ki je že dal fantom za »krat«, t. j. za gotovo količino vina, katera količina pa se sproti določa, od slučaja do slučaja. Druga polovica je torej skromno pripomnila, da pač nima denarja in pa, če bi ga tudi imela, takim »barabam barabaskim« ne bi plačevala za »krat«, t. j. bi bila neumna! Zdej si pa prva petorica ni pustila kratiti svojih pravic in je velela odločno, da naj se druga petorica pri tej priči zgubi. »Spač« je velel Nace, ki je najbolj jezen in se mu je za malo zdelo, da se ti smrkovci smrkovi sploh upajo odgovorjati. »Marš!« je dodal Jože, »avf!« je zarjul Janec, Pepe in Matevž pa sta kar pijunila v roke in sta z bližnje ograje odtrgala vsak svoj »rimelj«. Takrat pa je že padlo in je padalo od vseh strani in na vse strani; to se pravi, po vseh glavah in hrbtih in rokah. Pri izbiri predmetov obe polovici nista bili ravno izbirični; prva je porušila domala vse količke in »rimelje« po bližnjih ograjah in plankah, dočim je druga nekje za mejo našla celo zakladnico steklenic, pobitih piskrov in druge ropotije. In fantje so z največjo verno pomiljali predmet za predmetom v nasprotno skupino, katera je predmete z uprav žonglersko spretnostjo lovila kar z rokami, kolikor jih ni mogla s glavo in hrbtom. Ko je nazadnje predmetov zmanjkalo na eni kakor na drugi strani, sta si obe petorici skočili še v lase, zraven pa so se zabiskali še noži in nabrušene žlice — pilka. Bila bi predolga reč, če bi jo bilo treba opisati do kraja. Matevž, ki je prvi usekal z »rimeljnom«, je dobil na sodniji nakazilo za 6 tednov zapora, vsi ostali junaki pa skozi po nekoliko manj, tako, da je na zadnjega prišlo le še tri dni. Zunaj na cesti pa so si fantje še požugali s pestmi in pravijo, da bo kmalu spet vojska v Kurji vasi. Ali pa naj smrkavci smrkavi dajo za »krat« Figo! so rekli smrkavci in so se ga raje sami zahtevali pri Figo, kakor pa da bi plačevali onim »falotom« sanj.

DIJAŠKI KOLEDAR 1928/29 JE IZŠEL
DOBIVA SE PO DIN 10.— V VSEH BOLJŠIH
KNJIGARNAH IN TRGOVINAH S PAPIRJEM

Naznanila

Ljubljansko gledališče

Vse predstave se vrše v dramskem gledališču.

Sobota, 29. septembra: KROG S KREDO. Premier-ski abonma.
Nedelja, 30. septembra ob 15: ČARDAŠKA KNEGINJA, opereta. Izven. — Ob 20: ROMEO IN JULIJA. Izven.
Ponedeljek, 1. oktobra: Zaprto.
Torek, 2. oktobra: POHUŠANJE V DOLINI SENT-FLORJANSKI. Red C.
Sreda, 3. oktobra: KROG S KREDO. Red D.
Četrtek, 4. oktobra: FANY, TETE, STRICI ITD. Red A.

Opozarjamo na premiero dramatisirane igre »Krog s kredo«, ki bo v ljubljanski drami v soboto, dne 29. t. m. Ta prekrasna pravljica mladega, prerano umrlega nemškega pesnika si je osvojila z neverjetno naglico vsa večja evropska gledališča. Slovenski prevod je oskrbel O. Župančič. Zasedba je sledeča: Čang-Haitang, ga Šaribeva, Čangovka, njena mati, ga Medvedova, Čang-Ling, njen brat, g. C. Debevec, Tong, zvodnik, g. Cesar, Pao, princ, g. Jan, Ma, mandarin, g. M. Skrbinišek, Yu-Pei, njegova prva žena, gna Mira Danilova, Čao, tajnik pri sodišču, g. Gregorin, Ču-ču, višji sodnik, g. Levar, babica, ga Rakarjeva, dva kuljga, gg. Sancin, Smerkolj, policist, g. Potokar, pesnik, g. Jerman, ceremonijar, g. Potokar.

Nedelja v ljubljanskem gledališču. V nedeljo 30. t. m. se vprizori popoldne ob 15 Kalmanova melodiozna in efektna opereta »Čardaska kneginja« v običajni zasedbi pod taktirko kapelnika g. Stritofa in v režiji g. Povheta. Glavne vloge nosijo ga Poličeva, ga Rakarjeva in ga Ribičeva ter gg. Drenovec, Peček in Povhe. Drama pa vprizori zvečer Shakespearjevo tragedijo »Romeo in Julija« v režiji profesorja g. Sesta. Naslovni vlogi igra gna Vida Juvanovna in g. Jan. Obe predstavi sta izven ter se vršita v dramskem gledališču.

Prireditve in društvene vesti
Vsaka objava pod tem naslovom se mora plačati in sicer prvih 15 besed po 25 par, vsaka nadaljnja beseda po 3 Din.

Ljubljana.

Članice vseh ljubljanskih Elizabetnih konferenc imajo v nedeljo, dne 30. septembra sestanek v Mladinskem domu na Kodeljevem. Ob pol 4 lita-

Sport

I. S. S. K. MARIBOR: S. K. ILIRIJA.

Sigurno dejstvo je, da hazenski sport v Sloveniji stalno napreduje in skoro bi se upali trditi, da ni daleč čas, ko bo zavzemal vodilno mesto v naši državi. Zlasti nedavna tekma Ljubljana-Praga je pokazala, da imamo v Sloveniji igralce, ki na svojih mestih brezdomno nimajo konkurence v Jugoslaviji. — Do te višine pa nas je dovedla ednolezna razmeroma ostra lokalna konkurenca, neprestana ogorčena rivaliteta med posameznimi vodilnimi klubi, med katere vsekakor spadata v prvi vrsti dolgoletni podzvezni prvak S. K. Ilirija ter njegov najopasnejši protivnik I. S. S. K. Maribor. Opetovano sta se že srečala ta dva protivnika v finalni tekmi za prvenstvo Slovenije in vedno je bil to sportni dogodek prve vrste. Tekma, ki se vrši vrši v nedeljo 30. t. m. popoldne v Ljubljani, bo torej vsekakor prvovrstna senzacija za naše sportno občinstvo, srečanje dveh protivnikov, ki bosta šla v boj s silno voljo, priboriti si lovorev venec zmage, iziti iz njega kot prva, najboljša družina v Sloveniji.

II. KOLO PRVENSTVENIH TEKEM I. A. RAZREDA.

V nadtevanju prvenstvenega tekmovanja I. a razreda naša II. kolo prinaša dvojce zanimivih tekem. V nedeljo se srečajo na zelenem polju pari Primorje:Hermes in Ilirija:Slovan.

Srečanja med temi tekmami so vedno spadala med najpričnejše domače tekme. Hermes je našemu prvaku nudil vedno jak odpor, kar svedoči o rezultatih prejšnjih srečanj med obema moštvoma. — Slovan je tipično bojno moštvo in je bil že od nekdaj enant terribile naših vodilnih klubov. Ni sicer tehnično na višku kot Primorje, Ilirija ali Hermes, toda kar mu v tem oziru primanjkuje, nadoknadi s svojo izvanredno odpornostjo, brezprimernim elanom in trdnjo voljo do uspeha.

DESETBOJNIKI.

Yrjola, olimpijski zmagovalac v desetboju, se je zopet odlikoval. V sedmih nastopih je sedemkrat zmagal, in sicer s temle uspehom: 100 m 11.5, 110 m lese 16.2, skok v višino 1.80, na daljavo 6.48, krogla 14.13, diskos 43.63, kopje 55.87. V skupnem rezultatu desetboja je sedaj Yrjola boljši kot je bil svoj čas Thorpe; sedaj drugače štejejo in je 8000 točk nekaj drugega kot svoj čas.

Tudi na Norveškem se je pojavil dober desetbojnik, Tammestad; smo ga pri skoku v višino že parkrat omenili. Na nekem meeningu je dosegel sledeče uspehe: 100 m 11.5 200 m 23.8, 400 m 50.9, 800 m 2:02, skok v višino 1.85, na daljavo 6.31, troskok 13.08, krogla 12.80, diskos 35.87, kopje 43.94. V posameznih tekmah je dosegel tudi že boljše rezultate.

Turistika

Podružnica Mežica-Cerna obvešča vse planince in prijatelje planin Pece, da bo zatvorila njene koče na »Pec« na dan 30. septembra t. l. Ob priliki zatvoritve se vrši trgatve s prosto zabavo, katere dobiček je namenjen za kočo. Opozarjamo zamudnike, da ne pozabijo na ta dan ter nas obiščejo. Poznejšim obiskovalcem bo ključ od koče na razpologo v Mežici, Zerjavu in Černi. Imena shraniteljev ključev objavimo pozneje.

Rabite
Tungsram
barium-elektronke

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Sobota, 29. septembra: 12 reproducirana glasba in borzna poročila; 18 Nemščina, poučuje dr. Piskernikova; 18.30 Filozofija, predava vseuč. prof. dr. Veber; 20. Koncert ge. Ribičeve, čl. kr. opere: 1. R. Strauß: Vseh vernih duš; 2. —: Posvetitev; 3. A. Dvořák: Ljubavne pesmi; 4. Pavčič: Uspa-

nije v kapeli. Sestanek ob 4 v dvorani Mladinskega doma. Vse članice iskreno vabljene.
Spodnja Šiška. Katoliško prosvetno društvo prične z rednimi predavanji v ponedeljek ob 19. Predava prof. g. Dolenc. Posečajte polnoštevilo. — Odbor.

Merkurjevi večerni učni tečaji. Trgovsko društvo »Merkur« bo otvorilo ob zadostnem odzivu s 1. oktobrom t. l. večerne tečaje v šoli na Grabnu za sbrhorvaščino, nemščino, italijanshino, knjigovodstvo ter slovensko in nemško stenografijo. Tečaja za nemščino in italijanshino se bosta letos vodila v dveh oddelkih: a) za začetnike in b) kot višji nadaljevalni tečaj. Člani plačajo malenkostno učnino, dočim morajo nečlani, ako se prijavijo, postati člani. Prijave dnevno v društveni pisarni Gradišče 17-I. med 10. in 12. uro popoldne in od 3—5 popoldne. V sobotah popoldne se ne uraduje.

Francoski krožek v Novem mestu otvarja s 15. oktobrom toletne tečaje, in sicer začetniški, nadaljevalni in konverzacijski tečaj, vsak po dve uri na teden. Prijave in vse podrobne informacije v lekarni Andrijanič.

Naše dijaštvo

Abiturientom! Vpisovanje na ljubljanski univerzi se vrši od 1.—9. oktobra. Abiturienti rabijo za vpis spričevalo o višjem tečajnem izpitu (zrelostno spričevalo) in dve fotografiji (6×9 cm). Kdor reflektira na podpore, rabi spričevalo o uobnosti za visoke šole, ki mora biti potrjeno od župnega, občinskega, davčnega in zemljo-knjžnega urada ter davčnega oblastva. Preskrbite si dva prepisa maturitetnega spričevala (legalizirani) in uobnega spričevala. — Vsa poljsnista o vpisu, studiju ter materialnih zadevah dobili v društvenih prostorih »Danice«, »Zarje«, »Borbe« in »Kreke« v Akademskem domu na Miklošičevi cesti 5. — Vse za vpis potrebne tiskovine se dobijo pri vsučiškem vratarju.

Cerkveni vestnik

Na Rožniku bo jutri (30. t. m.) za letos zadnje duhovno opravilo. Ob 9 bo pridiga in sv. maša; popoldne ob pol 5 pete litanije z blagoslovom. Obkrat darovanje za cerkev.

Polzvedovanja

Pes se je zatekel. Je velik, žn z rujavimi nogami. Ušesa in rep ima pristrižene. Kdor ga je izgubil ali komur je ušel, ga dobi pri županstvu v Črnom vrhu nad Polhovim Gradcem.

vanka; 5. A. Lajevic: Zavela je roža; 6. Smetanova: Arijia Barce iz opere »Poljub«; 7. Bizet: Arijia Mibeele iz »Carmen«; 8. Pucini: Arijia II. iz Madame Butterfly. Nato jazzband — Svava; 22. Poročila.

Nedelja 30. sept. 10 Prenos cerkvene glasbe iz stolnice. — 12 Reproducirana glasba. — 13.30 Tercet iz Šiške. — 16 Pravljice, pripoveduje Radiotetka. — 16.30 Kako pridem po ceni do radio aparata, humoristično predavanje prof. Janka Mlakarja. — 17 Drama v enem dejanju, igrajo v studiu gledal. igralci: Čehov: Nenavadna snubitev. — 20 Koncert moškega zbora pevskega društva »Grafika«. Vmes oddelek godbe Drav. divizije. »Grafika« poje: 1. Prelovce: Slava delu; 2. Mirk: Jutro; 3. Rosenberg: San; 4. Vodopivec: Na poljani; 5. Jereb: Pella roža; 6. Adamci: Franca; 7. Ravnik: Kam si šla mladost?; 8. I. Zajec: Čurčica mala; 9. Jereb: Moj deklet.

Drugi programi

Nedelja, 30. septembra.

Zagreb: 10 Prenos slovenske maše iz katedrale ob priliki 60-letnice društva sv. Hieronima. Krsto Odak: Staroslovenska maša. — 20 Prenos iz opere. Breslau: 14 Predavanje za lastnike malih vrtov. — 17 Predavanje: O individualni psihologiji. — 18.25 Veseli doživljaji iz dijaških let. — 19.30 »Carmen«, opera v 4 dej. (Bizet). — Praga: 9 Cerkvena glasba. — 12 Poljuden koncert. — 16.30 Orkestralni koncert. — 18 Koncert. Severnočeške narodne pesmi. — 11.15 Zabavna orkestralna glasba. — Leipzig: 11 Predavanje: Kratki valovi in njih uporaba. — 18 Stoletnica Reclamove založbe. — 18.30 »Mona Lisa«, opera v 2 dej. — Stuttgart: 12 Promenadni. — 15.30 Kako si Američani urede počitek konec tedna. — 20 »Paulus«, oratorij (Mendelssohn-Bartholdy). — 22 Zabavni večer. — Katovice: 17 Poljuden koncert. — 20.30 Prenos koncerta iz Varšave. — Frankfurt: 12 Opoldanski koncert. — 17 Komorna glasba: Beethovnova sonata za čelo in klavir. — 20.30 Jesen v prozi in glasbi. — Rim: 21 Koncert velikega simfoničnega orkestra. — Langenberga: 16.30 Koncert. — 20.10 Koncert s peštrm

RAZSTAVA TISK

7.-21. X. - LJUBLJ. VELESEJEM

sporedom. — Berlin: 11 Dopoldanski koncert. — 19 Mandolinski zbor. — 21 Koncert. — 21.30 Plesna glasba. — Dunaj: 10.15 Koncert zbora Wiener Sängerknaben. — 11 Simfonična glasba. — 16 Orkestralni koncert. — 18.15 Polovanje po Dalmaciji. — 19 Jazz glasba. — 20.05 »Živi mrtvec« drama (Tolstoj), nato plesna glasba. — München: 18.05 Komorni koncert. — 20 Orkestralna glasba. — Milan: 10.30 Cerkvena glasba. — 20.50 Prenos iz opere. — Budapest: 12.30 Opoldanski koncert komorne glasbe. — 17 Ciganska glasba. — 19.30 Koncert humoristične glasbe. — 22.15 Poročila; nato ciganska glasba.

Gospodarstvo

KONKURZI IN LIKVIDACIJE

Konkurs je razglašen o imovini Antona Bučarja, trgovca v Brežicah; prvi zbor upnikov dne 4. oktobra, oglasti do 1. novembra. Ugotov. narok 8. novembra.

Odprava konkursov: Peter Bizjak, mizar v Spodnji Šiški (ker ni kritja za stroške postopanja); Matija Trebar, trgovec v Ljubljani (sklenjena poravnava); Avtomobilna družba z o. z. v Zireh (ker je vsa masa razdeljena); Josipina Toplak, ovdovela Bernard, trgovca v Brežicah (sklenjena prisilna poravnava).

Likvidacija: Mare, d. d. za uvoz in izvoz v Somboru sklicuje za 13. okt. občni zbor, kjer bo sklepanje tudi o nadaljnjem obstoju družbe. Bilan-za 1927-28 izkazuje izgubo v znesku 0.6 milj. Din napram 0.6 milj. Din za 1926-27 pri kapitalu 1.25 milj. Din. (Ust. 1920.)

Ispremembe v trg. registru Vpisi: Janec Glinšek, trgovec z vinom na debelo, Dolane; Fr. Remec, tvornica lesnih izdelkov, Lancovo pri Radoljici; Karol Thome, meh. tvornica šivalnih strojev v Mariboru; Gustav Ozmeč, trgovec z vinom na belo v Ormožu; Franc Zerk, trgovec z vinom na debelo, Anton Hrstnik, usnjarja in trgovec na Zgornji Polskavi. Izbris: Franc Rebolj, trgovec z mešanim blagom, Krka (opustitev); Lud. Dolenc, trgovec z drobnim in modnim blagom in pletenimi na debelo v Ljubljani (odpravljen konkurs).

Iz poštne hranilnice: S 25. septembrom t. l. se je uvelodil neposredni izplačilni promet z Nemčijo, pod istim pogoj kot z ostalimi državami, s katerimi je ta promet že upeljan. Od sedaj je poštna hranilnica uvedla virmanski in izplačilni promet s sledečimi državami: Češkoslovaško, Švico, Avstrijo, Madžarsko, Italijo in Belgijo, a s posredovanjem teh držav vrši izplačila tudi v druge države. Navodila in natančna pojasnila daje brezplačno poštna hranilnica v Belgradu in njene podružnice v Sarajevu, Zagrebu, Ljubljani in Skoplju.

Zaključni račun sarajevske oblasti za 1927 izkazuje 2,007.000 Din dohodkov in 2,008.000 Din izdatkov. Med dohodki je tudi posojilo fin. ministrstva v znesku pol milijona dinarjev.

Največja danska banka v Kodanju »Privatbanken«, ki ima delniško glavnico 60 milijonov goldinarjev in rezerv 50.8 milijonov, je začla v težkoče. Bati se je, da je velik del premoženja banke izgubljen.

Borza

28. septembra 1928.

DENAR.

Devizni promet je bil danes srednji. Med tečajni je omeniti uvrstitev Pariza od 222.30 na 222.60. Narodna banka je krila večino potrebe, privatno blago je bilo zaključeno v devizah. Budimpešta, Newyork in Trst v manjših količinah.

Devizni tečaji na ljubljanski borzi

28. septembra 1928.

	povpraš.	pon.	srednji	sr. 27. IX.
Amsterdam	—	2284.25	—	—
Berlin	1355.75	1358.75	1357.25	—
Bruselj	—	791.26	—	—
Budimpešta	989.50	992.50	991.—	—
Curih	1094.10	1097.10	1095.60	1095.60
Dunaj	800.20	803.20	801.70	801.70
London	—	276.21	—	276.23
Newyork	56.34	57.04	56.94	56.94
Pariz	221.60	223.60	222.60	222.30
Praga	168.37	169.17	168.77	168.77
Trst	—	297.66	—	—

Zagreb. Berlin 1355.75—1358.75, Curih 1094.10 do 1097.10, Dunaj 800.20—803.20, London 275.81 do 276.61, Newyork 56.809—57.009, Pariz 221.60 do 222.60, Praga 168.37—169.17, Trst 296.52—298.52. Budimpešta 99.135—99.475, Curih 10.9410—10.9710, Dunaj 8.002 do 8.032, London 27.584—27.651, Newyork 56.84 do 57.04, Pariz 22.170—22.370, Praga 15.877—16.917, Trst 29.565—29.865, Bruxelles 78.985—79.275.

Curih. Belgad 9.12875, Berlin 123.88, Budimpešta 90.52, Dunaj 73.11, London 22.50, Newyork 519.60, Pariz 20.315, Praga 15.305, Trst 27.16, Sofija 3.74, Varšava 58.20, Madrid 85.60, Bukarešt 8.1575.

Žitni trg

Nepravnost in nejasnost položaja na žitnem trgu, ki se kaže zlasti v ameriških notacijah, se zrcali tudi na naših tržiščih pšenice. Danes so cene zopet poskočile, dasi se je splošno pričakovalo nazadovanje. Prodajalci so skvili svoje ponudbe in je na trgu prav malo blaga, iz česar je sklepati, da se pričakuje nadaljnji dvig cen. Povpraševanje po blagu je večje, vendar je kupnja zelo omejena. V ostalih proizvodih je položaj neizpremenjen moka se drži še vedno čvrsto.

V Ljubljani notirajo:

Dež pridelki. (Vse samo ponudbe, slov. post., plač. 30 dni, dobava prompt.) Pšenica baška 78—80 kg, 2% 290—292.50, za okt. 295—297.50, za nov. 302.50—305, moka 0 g 430—435, kuruza 347.50 do 350, ameriška 310—312.50, ajda 300—305, oves 275—280, ječmen 305—307.50, rž 295—297.50. — Zaklj. 2 vagona pšenice. Tendence čvrsta.

Budimpešta. Tendence čvrsta. Pšenica za okt. 26.40—26.36, zaklj. 26.34—26.36, marec 28.96—28.94, zaklj. 28.96—28.98, maj 29.78—29.74, zaklj. 29.72 do 29.74; rž okt. 25.40—25.56, zaklj. 25.52—25.54, marec 27.90—27.94, zaklj. 27.92—27.94, maj 28.20 do 28.32; kuruza julij 29.56—29.50, maj 28.90 do 28.92, zaklj. 28.90—28.92.

Lesni trg

Dne 27. t. m. se je vršila v Vinkovcih Hetta-cija 14 gozdnih kompleksov Brodske imovinske občine v skupni vrednosti 12.25 milj. Din. Bilo je 25 ofertov in dosežene so bile naravnost rekordne cene, skoro 100 odst. nad cenitvijo. Po nekaterih vesteh je to pripisovati želji velikih industrij, da si zagotovijo je izginjajoče velike slavonske hrastove gozdove. Za nekatere gozdne komplekse je bilo plačano za hrastov les I, II. in III. še na panju 1400 Din za kub. meter.

Na ljubljanski borzi je bilo večera zaključenih 15 vag. hrastovih in bukovih prgov (ne, kakor smo večer napočeno poročali, samo 1 vag.), danes pa celo 20 vag. Kakor doznavamo, gredo ti prgovci za Holandijo via Sušak. — Naši producenti so bili dosedaj navajeni delati samo italijanske dimenzije ki so pa manjše od onih, ki gredo v Nemčijo, Holandijo in Belgijo, kjer se rabijo večje dimenzije radi terena. Sedanje dimenzije zaključenih prgov so: 2.60 m 26x14x17; 2.60 m 26x15x17 in 2.60 m 24x16x17. Tendence za prgove, zlasti hrastove je čvrsta, ker je odpadel glavni dobavitelj zapadno-evropskih tržiš: Poljska, ki letos radi velikih investicij v zvezi z zunanjim posojilom sama rabi velike količine.

Kože in usnje

Dne 28. t. m. se je vršila v Zagrebu aukcija 16.000 kg sirovih govejih kož in 7800 kg telečjih kož. Za goveje kože je bila najvišja ponudba 21.50 Din za lakhe in 28.50 za tečke. Napram aukciji v avgustu t. l. so se cene znižale za 2 Din pri kg. Goveje kože pa niso bile prodane, pač pa je kupila vse telečje mariborska tvrdka Freund po 31.50 Din za kilogram.

Sveta življenje in vrvenje

Dragoceni krompir

Pred berlinskim delavskim sodiščem je tožila 35 letna gospodinja Frida Gutzeit trgovca Izaka Schmalsticha, kateremu je dve leti vzorno vodila gospodinjstvo, za štiritedensko plačo, ker je bila radi treh strohnelih krompirjev brez odloga odpuščena. Gospod Schmalstich je šel celo tako daleč, da je radi teh treh krompirjev celo obdržal vse njene stvari. Toda, ko se je prikazala Frida s policijo, jih je moral vrniti; za plačo 60 mark in za prehranjevanje, za kar je zahtevala 90 mark, pa je morala poklicati na pomoč delavsko sodišče. Pred prehodom k obravnavi je skušal predsedujoči pripraviti obtoženca k temu, da bi se spravil s tožiteljico in ji plačal zahtevanih 150 mark; ker itak ni nobene podlage za brezodložno odpuščanje tožiteljice radi treh zavrnjenih gnilih krompirjev, bi ga moralo sodišče brez nadaljnjega obsoditi na plačanje odškodnine. Toda o stvari ni hotel Schmalstich nič slišati. On da ne plača niti peniga, ker dotični trije krompirji so imeli zanj vrednost 3000 mark. Začuden je pogledal predsednik gospoda Schmalsticha in ga opozoril, da ni sodišče mesto, kjer bi se delali slabi dovtipi. »Kaj se to pravi, delati slabe dovtype?« je dejal Schmalstich. »Tako je, kot sem rekel; dovolite mi vsaj, da vam stvar razložim, in sami boste videli, kako bridko resnična je.« Nato je podal sledeče presenetljivo pojasnilo: Ko se je pred tremi tedni vrnil s potovanja v Amsterdam, je prinesel s seboj tudi tri krompirje, v katerih pa se je nahajalo osem diamanov, ki jih je v tem mestu kupil. »Ne radi carine, gospod predsednik, ampak samo, da bi kamni ohranili svoj sijaj«, je hitel zatrjevati g. Schmalstich. Neverno se smehljajoč je poslušalo sodišče in poslušalstvo razburjeno govoričenje obtoženca, dokler ni slučajno navzoči zlatar potrdil, da je vendar nekaj resnice na zgodbi. Kajti že staro opazovanje uči, da zgubijo diamanti mnogo svojega bleska, če ležijo dalje časa v baržunastih ali svilenih etuijih; radi tega imajo amsterdamski trgovci navado, da hranijo dragocene kamne v izdolbenih krompirjih, kjer obdrže vedno svoj ogenj. Ko se je Schmalstich vrnil iz Amsterdama, je položil vse tri krompirje, ne da bi svoji gospodinjki kaj povedal o njihovi vrednosti, na pisalno mizo. Ko je odšel, je pospravljala gospodinja kakor navadno sobo in je vrgla krompirje v čeber, ki ga je pozneje izpraznila v na dvorišču stoječi zaboj za smeti. Na nesrečo pa je mestni voz za smeti že preje odpeljal, predno se je Schmalstich vrnil domov, tako da sedaj ni bilo nobene možnosti več, da bi se dragoceni krompir zopet našel. Po kratkem posvetovanju sodišča je bil gospod Schmalstich obsojen na plačilo 150 mark tožiteljici, ker je bila odpuščena iz službe brez odloga nepravilna, ker tožiteljica ni pač mogla vedeti, da je bila v krompirju skrita tako dragocena vsebina. Tako ni prišel ubogi gospod Schmalstich samo ob svoje diamante in pripravno gospodinjico, ampak bo moral še plačati 150 mark in sodne stroške.

Mussolini noče biti krstni boter

Neki finančniki italijanskega pokolenja so napravili načrt, da bi zgradili v bližini Westchestra v državi Pensilvaniji novo mesto, ki naj bi dobilo ime »Mussolini«. Mussolini, katerega so prosili za dovoljenje, pa je to odrekel, radi česar je padel načrt v vodo. V ostalem pa so tudi okoliški prebivalci proti tej zamisli najostreje protestirali.

Odvetnik, ki ni odvetnik

Na Dunaju bi se imel vršiti te dni nek kazenski proces. Sodnik je naenkrat sporočil, da je sodišče zaprlo zagovornika obeh obtožencev, nekega dr. Löwensteina. Dokazali so mu, da je navaden goljuf. Löwenstein ni nastopil šele prvič kot kazenski zagovornik, ampak tudi že v mnogo drugih procesih, poseb-

Portes Gil, novi predsednik Mehike, ki trdi, da bo nadaljeval Callesovo politiko.

no v zadnjem letu, ne da bi imel za to kake pravice. Značilno je, da je imel Löwenstein celo velike procese, med drugimi tudi one iz julijske revolucije na Dunaju. Posledica bo, da bo mnogo sodb razveljavljenih. V čudno luč spravlja Löwensteina in dunajsko sodišče dejstvo, da isto sodišče išče Löwensteina že leto dni in je izdalo za njim tiralico. Tedaj,

Amerikanec dr. Louis Estes, ki preživlja svoje otroke že od rojstva samo z nekuhanimi jedili. — Stvar se, kot je videti, dobro obnaša.

ko je bila tiralica izdana, je šel Löwenstein sam na deželno sodišče in se dosedanemu skril. Löwensteina je razkrinkal neki sodni sluga, kateremu se je ta advokat zdel od nekdanj malo sumljiv. Celotako daleč se je oju-načil, da je zahteval od njega legitimacijo. V prepiru pa pride marsikaj na dan in tako je bil Löwenstein naenkrat v zagati ter sam o sebi vse izpovedal.

Bernhard Shaw in angl. banana

Bernhard Shaw je spet enkrat užalil Angleže, in sicer s svojo sodbjo o angleški banani. Stvar je bila tale: V Essexu živi vnuk znamenitega pisatelja in filozofa Spencerja. Spencer ne kadi, ne pije, ne je mesa in ima torej vse lastnosti, ki bi morale biti Shawu simpatične. Preživlja se v glavnem s sadeži in salato s svojega vrta. Posebno rad pa je banane. Žalostilo pa ga je, ker te niso rastle na njegovem vrtu. In že več let se je trudil, da bi jih vzgojil na lastnih tleh. Sedaj se mu je po tolikih nesrečnih poskusih vendarle posrečilo to mojstrsko delo: banane so tu! Rastejo na vrtu gospoda Spencerja v Essexu. Vest o tem se je kmalu razširila po vsej Angliji. Od vseh strani so prihajali občudovatelji in so občudovali čudež angleške banane. Banano so naravno tudi pokušali. Soglasna je bila sodba, da boljše banane ni še nikdo niti videl, niti jedel. Med obiskovalci je bil tudi

Bernhard Shaw in je dal naslednjo sodbjo: »Čudovita stvar je ta angleška banana. Najprej ta temnozeleno barva. Človek misli, da ima pravo kumaro pred seboj. Tudi če se hoče banana oluščiti, se obnaša prav tako kot kumara. Na vse načine se temu protivi. Končno sem vzel v roke oster nož in sem sad razrezal. Nož je bil takoj popolnoma črn. Sedaj šele sem mogel lupino z lahkoto odstraniti. Lupina je neverjetno debela. Nazadnje ima človek v rokah sad, ki je trd kot oreh. Ima tudi tak vonj. O kaki banani pa ni niti sledu. Anglija se lahko postavlja sicer z novim uspehom, da je zredila novo rastlino.« — Naravno je ta njegova kritika vzbudila splošno ogorčenje. Gospod Spencer je kot oče angleške banane izjavil kratko in odločno, da je banana banana, Bernhard Shaw pa da je — lopov.

Dete v sodu katrana

Nedavno je neka ženska šla mimo neke nove zgradbe v Londonu. Videla je tri otroke, ki so stali ob sodu, kako s palicami drezajo v gosto tekočino. Zena jih je vprašala, kaj delajo. Neki dečko je odgovoril: »Skušamo otipati našega Dicka«. Ženska je mislila, da govori fant o kakšnem psu in je pozvala delavce. Ko je nekdo potisnil lopato v tekočino, je na splošno začudenje izlekel nekega štiriletnega dečka, ki bi se skoro zadušil. Brž so ga odnesli v bolnico, kjer so ga zdravniki po nekoliko urah spravili k zavesti in mu rešili življenje.

Norec v sinagogi

Budimpeštanski židje so imeli svojo cerkveno slovesnost. Ko je stopil na prižnico njihov rabin, je planil nek štiridesetletni možki s svojega sedeža in pričel vpiti na ves glas: »Na pomoč! Na pomoč! Umoriti me hočejo! Umiram! Naj se reši, kdor se more!« V sina-

Ulica v Madridu, kjer je stalo zgorelo gledališče.

V dveh ~ treh vrstah

V državi Newyork so prenesli gledališko igro v 800 metrov oddaljeni laboratorij. Istočasno, ko se je dejanje odigravalo na platnu, je daljnovočnik prenašal besede igralcev. Sedaj je torej dokazano, da se bodo tudi gledališke igre z besedilom vred lahko prenašale.

V letošnjem letu je angleška vlada odpeljala v Kanado 25.000 delavcev. Vsi ti delavci so se porabili večinoma v kmetijstvu. Kanada, ki ima še ogromno neobdelane zemlje, postaja izseljeniška dežela celo za delavce Združenih držav Severne Amerike.

Najnovejša preiskava o Amundsenu so baje dognale, da je njegovo letalo padlo iz silne višine naravnost v morje. Pri tem, pravijo, je letalo zgorelo in je našel smrt tudi Amundsen.

Pariški listi poročajo iz Madrida, da znaša število smrtnih žrtev gledališkega požara 120, število ranjenih pa ne presega 400. Od 120 pokopanih oseb se je dalo ugotoviti pri 70, kdo da so, pri ranjenih pa v 200 slučajih.

Dne 13. oktobra se bo vršil v Washingtonu govorniški turnir, katerega se udeležijo vse ameriške države, izmed evropskih pa Anglija, Francija in Nemčija. Udeleženci turnirja ne smejo biti stari več kot 19 let. Turnir sam bo trajal osem do deset tednov. Najboljši govornik bo dobil lepo darilo.

V Hankovu na Kitajskem je izbruhnil v nekem gledališču požar, ki se je razširil z neverjetno naglico na okolico in vpepelil nad dva tisoč hiš. Ogenj je uničil tudi prometna sredstva. 7000 oseb je brez strehe. Mnogo jih je prišlo ob življenje, bodisi v ognju, bodisi v bližnjih ribnikih, kamor so se v strahu pred požarom zgnatli.

V Oslu je izšla prva knjiga o žaloigri »Italie« na severnem tečaju. Knjigo sta izdala Nobilov rešitelj Lundberg in norveški časnikar Arnesen. Knjiga ima mnogo novih podatkov. Obširno opisuje nasprotstva med Nobilom in poveljnikom ladje »Citta di Milano«. Poveljnik te ladje je dejal nekoč Lundbergu: »Zakaj ste prav za prav rešili kot prvega generala Nobila? On nam je vsem skupaj v breme.«

Trockij je poslal na sovjetsko vlado prošnjo, da mu nakaže kak drug kraj pregnanstva, ker je tu v ruskem Turkestanu vsa njegova družina obolela na malariji.

Neka angleška zrakoplovna družba izdeluje zrakoplov, ki se bo z zemlje dvignil naravnost proti nebu. Nova konstrukcija bo zvišala tudi hitrost.

V »kulturni« Italiji so trije neznanci napadli učiteljico iz Reggio v Kalabriji in jo neznanu kam v avtomobilu odvedli. Vse poizvedbe so ostale zaman. Podobnih vesti je iz južne Italije vse polno.

Kuharica tovarišici: »Kje si pa zdaj v službi?« — »Pri nekem spiritistu. To je nekaj posebnega. Karkoli razbijem, se enostavno izgovorim, da je padlo samo od sebe na tla in gospod mi da še napitnino.«

Grozovita nesreča v Madridu; gasilci rešujejo, kar se da rešiti iz gorečega gledališča: blago življenje. — Zal, je požar zahteval čez 100 smrtnih žrtev.

Bivši egiptovski predsednik Sarvat-paša je te dni umrl v Kairu.

rega davčnega izterjevalca. Predan je bil policiji, nato pa v norišnico. Židom pa ni bilo mogoče dopovedati, da je nasilnež umsko bolan in so se začeli ogibati ne norca, ampak sinagoge.

Odkrito staro gledališče

V Korintu so odkrili staro grško gledališče. Ameriški univerzitetni profesor, arheolog dr. Leslie Chear je delal v Korintu že tri leta. Sedaj je odkril staro gledališče, ki je imelo več kot 20.000 sedežev. Stavba je še dobro ohranjena. Vrstni sedeži so zgrajeni amfiteatralno, z vrha pa se je nudil čudovit pogled na modre vode korintskega zaliva. Gledališče je imelo 65 cm debelo steno iz samega mramorja, katerega so dobili v raznih delih Grške. Nekaj starih grških sportnikov je takih, da so edine na svetu. Po mnenju ameriškega profesorja je bilo to grško gledališče zasuto l. 78. po Kr., ko je bil v Grčiji potres. Nadaljnjo škodo so doprinesli narodi, ki so se selili po Evropi, v prvi vrsti Goti. Profesor Chear je našel med drugim tudi okrog 5000 starega denarja, stare svetilke in sohe, kar vse naj bi izviralo iz 3. ali 4 stol. pred Kr.

Žrtvam tornada v Ameriki je daroval pa-pež tisoč funtov šterlingov.

»Jutri boste obešeni. — Imate pravico, da si naročite večerjo, kakršno pač želite.«

»Dobro! Potem mi specite tržavnega pravdnika in mojega zagovornika.«

Za duha in srce

Ferdo Delak:

IZ UMETNISKEGA ŽIVLJENJA V BERLINU.

Ruski film.

Mnogo sem ališal govoriti in bral sem mnogo o ruskem filmu. Gospa Mila Walden, ki je kot pesnica znana pod imenom Miwald, me je prijazno opozorila na največji ruski filmski umetvor »Križarka Potemkin«, delo slavnega ruskega filmskega režiserja Eisensteina. Predno pa preidem k temu filmu, še par besed o Eisensteinu. Ruski teater, ki je že od nekdaj dal najzanimivejše vzpodbude modernemu evropskemu teatru, je našel pri Meyerhofu in Tairovu svojo najvišjo umetniško stopnjo, katero sta hotela prekositi še dva režiserja Forreger in Eisenstein. Forreger je privedel teater do stopnje borilnega odra, katerega po njegovem mnenju Rusija potrebuje. Podrli je vsako gledališko tradicijo in uprizorjal politične paradije in persiflaže, najljubši pa so mu bili »Orkester Tumov«, mašinski ples in kino triki. Tega že ultraradikalnega reformatorja je v puščavi starega odra prekosil še Eisenstein, ustvaritelj proletkultodra, ki je spravljal na oder cirkuške elemente in trike. En del njegovih igrancev je izvajal akrobatske smrtonosne točke v višini 20 metrov od tal, drugi del se je pa nahajal med poslušalci. Običajni so bili v klovnih in babstev Avgušte in v paradijah smešili staro umetnost med občinstvom. Na steni v ozadju pa so vstrelili kinotrik. S svojimi teaterskimi idejami ni prodrli, zato se je obrnil k filmu, kjer je danes glavni režiser največjega ruskega filmskega podjetja »Goskino«. Tu je ustvaril novo vrsto filma, film brez »starov« — kolektivni film. Kot tak je »Potemkin« največja umetnina vseh časov, film, katerega glavna oseba je množica in glavna ideja moč skupnosti in bratstva. Režijsko je ta film na višku, v gotovih prizorih z množico pa tako resničen, da pritegne gledalca, da nehoti sam sodeluje v dvoran. Film množice. Brez »starov«. »Star« je vsak igravec. In življenjski je ta »star«. Njegove solze so prave,

če na verjameš — pogled odsev teh solz pri gledalcih. Isto je z njegovim smehom. In kar je glavno: velika in resnična je ideja vseh teh ljudi in ta jih vodi ter jim daje krepko besedo na jezik, ta jim daje veliko gesto, daje jim srd v oči in smehljaj na usta. Njih ideja je umetnost in njih umetnost je ideja. In pred to — pokleknejo. — Poleg tega filma sta se predvajala še dva, a močnejši utis, ki mi ga je dal »Potemkin«, mi ni dopuščal, da bi ju gledal. Bil sem ves prevzet in omamljen.

Domov. K počitku. In jutri naprej.

Pri jugoslovanski koloniji.

Izvedel sem, da se dobe v Berlinu živijo Jugoslavlani vsako nedeljo popoldne v kavarni König na Knie-u. Stopim tja.

Pardon. Ne — stopim. S podzemsko železnico se po dobri polurni vožnji pripeljem ravno pred kavarno — in sedaj vstopim.

Prijazna, menda drugovrstna kavarna, z okusnimi okroglimi mizicami in elegantnimi foteljki. Vprašam natakarkarja po Jugoslovanih. Prijazno me sprejme in desni kot kavarne in: »Molim, gospoda su ovdje.« Začuden sem pogledal natakarkarja, a takoj mi je pojasnil, da je Prus, da se je pa naučil nekaj »jugoslovanske« od gospodov in vprašal me, če želim črno kavo. Naročil sem jo in — ne saj to ni mogoče, no pa vendar je res. Med študenti, večinoma Srbi, ki študirajo tukaj visoko šolo, sedi — Ida Kravanja, odnosno Ita Rina — prva slovenska filmska igravica. Prijazna in vljuda kot vedno me povabi k svoji mizi. Ker vem, da so Ljubljankarke radovedne, jim najprej povem: Ida je lepa kot je lepa vedno bila, je preprosto a zelo okusno oblečena in tudi pudra in šminke rabi manj kot Ljubljankarke.

Pa brez zamer! Povedal sem le resnico. In kaj je govorila, bi hoteli vedeti? Takoj. Ker se sam ne zanimam za »sport«, ji je prijatelj Košič moral takoj povedati vse zadnje novice S. K. Primorja, katerega članica je bila in na katerega uspehe je zelo ponosna. Mnogo se je pisalo o Idi, mnogo, včasih celo preveč. In mnogo preveč. A vseeno še Ida sama o sebi ni govorila. Zato ji dajmo besedo.

Ida Kravanja.

Svinčnik v roko. Beležnico pred se. Ida se prijazno nasmeje, prižge cigareto: »Pa ja ne — intervjuj?« — »Ne, gospodična, je prijateljski pogovor dveh Slovencev, ki se srečata v tujini. Kar sem vedel o sebi, sem vam povedal. Sedaj pa prosim — še vi.« — »Pa kaj?« — »Kaj? Kako ste šli iz Ljubljane, prišli v Berlin in kaj tu delate.« — »Ni drugega.« — »Ne bojte se, če se zmotim in napišem kaj o tem, ne bo vendar nič hudega.« In Ida se nasloni na steno naslonjača, piha dim predse in začne:

Po lepotni konkurenci v Zagrebu sem prešla vabilo berlinskega filmskega društva Hohenberg, naj pridem za 2 dni v Berlin na poskusno snemanje. Ponudbo sem sprejela, poskusno snemanje dobro prestala in podnela angažman za eno leto. V tem času sem poleg manjših vlog igrala eno glavnih vlog v filmu »Dva pod nebesnim svodom«.

»Dovolite, da Vas prekinem. Ko ste prišli v Ljubljano in ste prisostvovali premijeri filma »Izgubil sem srce na Savici«...«

»Prosim, molčite mi o tem,« me prekine. Prišla sem v Ljubljano k materi na božične počitnice in mislila sem, da bom prisostvovala premijeri filma »Dva pod nebesnim svodom«. A ne vem, iz katerega vzroka je zagrebško nabavno filmsko podjetje ta moj najboljši film odklonilo, kupilo pa moj najslabši začetni film, katerega premijeri sem v Ljubljani prisostvovala.

Nato prekine razgovor. »Trenutek. Pridem takoj.«

Prišel je bil kurir iz ateljeja. Čakam in gledam iz kota. Kurir nekaj govori. Ida se vrne. »Jutri moram v atelje po rokopis in v par dneh začnem s snemanjem.«

»Nov film?« — »Da, naslov in ostalo vam lahko povem jutri. Prosim.«

»Da nadaljujemo prejšnje.«

»Kaj nadaljevati? Le to vam lahko povem, da sem še poleg raznih manjših izdelala še velik film »Zadnji suplec«, katerega premijera bo v kratkem.«

»No, to je vse lepo, le eno me še zanima. Povejte mi, kako izgleda snemanje in kakšen ob-

čutek ste imeli, ko ste stali prvič pred fotografskim aparatom.«

»Snemanje? Ob sedmih jutraj pride po glavne igravce avto in nas pelje v atelje. Tu imamo do devetih čas za friziranje in šminkanje, ob 9 pa se začne oficialno delo. Glavne osebe, ki vodijo izdelavo, so režiser, operater in vodja snemanja. Iz vseh strani začnejo reflektorji, kulise so postavljene in filmanje se začne. A kaj vam bom pravila o tem! Prihodnjič, ko bom filmala, pridite v atelje in sami boste videli.«

»No, in kako ste se počutili Vi prvič pred aparatom?«

Ida me pogleda, za trenutek pomisli, nato: »Sama ne vem, kaj naj vam rečem: Vroče mi je bilo, in smejali smo se.«

Djodje Jovanović.

Prijatelji in Ida me opozore na mladega Srba, ki sedi pri sosednji mizi sam pri črni kavi. Redek gost je v kavarni. De kako nedeljo zaide sem.

Stopim k njemu.

Prijazno mi pove, da je Djodje Jovanović, rodom iz Sabca in študira na tukajšnji visoki šoli solopetije. Tenorist je, bivši učenec Biničkovega, ki ga je nagovarjal, naj svoje študije nadaljuje, češ, da ima zlato v grlu. Isto mu je rekel njegov sedanj profesor Weissenburg, ki meni, da bo po končanem študiju lahko tekmoval na vseh mednarodnih tekmah.

A revež je, državnih štipendij pri nas ne poznajo, za umetniške šole jih sploh ni, le krogu svojih prijateljev v berlinski koloniji in Vidanoviču se ima zahvaliti, da sploh lahko študira. Ponudnih ima že več angažmanov na nemških odrih, a za enkrat jih je odklonil.

K temu slučaju naj omenim le to: doma umetniških visokih šol ni, država denarja za študij naših umetnikov v inozemstvu ne da; Mladina pa gre v svet, ker želja je dobrega in novega. In konec? Z mujo se izštudirajo, vidijo, da jih tujina zna ceniti bolj kot domovina — in ostanejo v tujini. Za pet grošev jih je domovina izgubila, za deset zlatov jih je tujina kupila. Tako je bilo in je pri nas.

Štev. 15.455/28.

Razglas

o ofertaini pismeni licitaciji o oddaji gradbenih del za zgradbo hotela v Rogaški Slatini.

Na podlagi sejnega sklepa oblastnega odbora mariborske oblasti v Mariboru z dne 25. septembra 1928 ter na podlagi vseh tozadevnih predpisov iz zakona o državnem računovodstvu, kakor so isti v veljavi pri javnih licitacijah za oddajo gradbenih del od strani državnih oblasti, se razpisuje pismena javna licitacija o oddaji težavskih, zidarskih, tesarskih, kleparskih in krovskih del, kakor tudi mrzlovodne in toplovodne instalacije pri novozgrajni 100 sobnega hotela v zdravilišču v Rog. Slatini.

Ponudniki morajo vložiti svoje ponudbe kolkovane s 100 Din kolkom najpozneje do 15. oktobra 1928 ob 9. uri licitacijski komisiji, ki posluje v I. nadstr. novega dvorišnega poslopja oblastnega dvorca v Mariboru (Vrazova ulica). Istotam se dobi vsi licitacijski pripomočki, proračuni, načrti in vsa potrebna pojasnila začevši od 3. oktobra 1928 dalje.

Ponudbe je vložiti v zapečatenih kuvertah z označbo: »Ponudba za zgradbo hotela v Rogaški Slatini« ter z označbo ponudnikovega imena in naslove.

V posebnem kuvertu se morajo predložiti dokazi o vplačani 5%ni kavciji itd., torej vsi dokumenti, ki jih zahteva pri javnih licitacijah ministrstvo gradjevin.

Licitacija se bo izvršila dne 15. oktobra ob 10. uri v zgoraj navedenih prostorih.

Oblastni odbor si pridržuje pravico oddati dela ne glede na višino ponudbene vsote. Ponudnik mora ostati v besedi 60 dni po izvršeni licitaciji ter dati obvezno izjavo, da so mu vsi pogoji znani in za njega vezni.

Oblastni odbor mariborske oblasti v Mariboru,

dne 26. septembra 1928.

Predsednik: dr. Josip Leskovar s. r.

Opozorjamo na „Mali oglasnik“

v našem dnevniku. — Poslužujte se ga ob vsaki priliki

Henrik Sienkiewicz:

Na polju slave

Povest iz časa kralja Jana Sobieskega.

103

»Samo pripeljati jih je treba pred sovražnika, pa pokosijo vse kakor kosci travo.« Dasi so v tem trenutku počasi jahali mimo kočije, je vendar lahko uganil vsak, celo v volni neizkušen človek, da utegne v danem slučaju menda samo vihar hitreje drveti, se sukati in udrihati. Spredej so grmeli rogovi in bobnice, vojaki pa so jahali prapor za praporom z golimi sabljami, ki so se zdele v drhtečem solnčnem sijaju kakor ognjeni meči. Ko so odjahali mimo dvornih kočij, so se nenadoma zazibali kakor valovi, se spustili v dir in potem v skok, naredili velikanski krog in zleteli vnovič, a že kot orkan mimo kraljice s presunljivim krikom »bij, kolj!« s sabljami kakor za napad v iztegnjenih desnicah, na konjih z vihrajočimi grivami, in napih-njenimi nozdrvi in kakor pobesnelih od divjega dira. Tako so drveli mimo še enkrat in še drugič ter so se šele po tretjem povratu ustavili kakor na mah, ne da bi mešali vrste, tako ravno, skladno in natančno, da so se pričeli inozemci, ki jih je bilo mnogo pri dvoru, posebno pa tisti, ki so prvič videli poljsko konjenico v vojnem redu, začudeno spogledovati, kakor da lastnim očem ne bi verjeli.

Potem se je zalesketalo in začetelo kakor v evrtju vse polje od dragoncev. Nekateri izmed teh polkov so prišli pod vodstvom pana Jablonovskega izpod Trenčovelje, nekatere so postavili velikaši, in enega, ki ga je vodil kraljičin brat, gospod de Maligny, je oborožil na lastna sredstva kralj sam. Pri dragoncih so

služili večinoma preprosti ljudje, a že od mladih nog vajeni konj, izurjeni v raznih bitkah, vztrajni v ognju, vsekakor manj grozni kakor šlahta, zato pa disciplinirani ter silno vztrajni v vojnih naporih.

A največji užitek za oči in srce se je pričel šele takrat, ko so se zganili huzarski prapori. Pomikali so se počasi, kakor se je spodobilo za tako odlične polke. Navpično dvignjena kopja so štrlela nad njimi kakor gozd, na njih pa je trepetal mavričen oblak zastavic, ki jih je premikal lahen vetrič. Imeli so večje konje, kakor drugi prapori, jeklene, z zlatom okovane oklepe, in na plečih krila, katerih peresa so povzročala celo pri mirnem jahanju tako šumenje, kakor ga slišimo med vejami v gozdni goščavi. Globoka resnost in neki ponos, ki so ga kazali huzarji — vse skupaj je delalo tak vtis, da so se kraljica, dvorne dame, senatorji in predvsem inozemski gostje kar dvignili v vozovih, da bi bolje videli. Nekaj grozečega je bilo v tem pohodu, in vsakemu je nehote prihajalo na misel, da mora ta železna plast, če zdrvi naprej, takoj streti, zdrobiti, uničiti vse pred seboj, in da ni človeške sile, ki bi se jim mogla zoperstaviti. Ni bilo tako davno temu, da so trije tisoči te konjenice v prah zmleli petkrat številnejše švedske oddelke. Še manj časa pa je od tega, ko je tak prapor zletel kakor uničevalni duh skozi vso vojsko Karola Gustava, in prav pred kratkim, pod Hotinom, so isti huzarji, pod vodstvom istega kralja pogazili janičarsko gardo tako lahko kakor žitno polje.

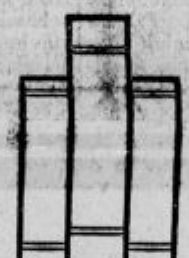
Mnogi izmed onih, ki so se bili udeležili hotin-

* Karol X. Gustav Pfalz-Zweibrücken je postal švedski kralj po smrti slavnega Gustava Adolfa in se okoli 1650. dolgo vojskoval s Poljsko. Ta vojna je opisana v Sienkiewiczovem »Potopu«.

Nabava Mannesmannovih cevi!

Direkcija drž. rudnika Velenje nabavi dne 15. oktobra 1928 pismenim pogodbenim putem Mannesmannove cevi z armaturo. Ponudbe je kolkovati s 5 Din. Pogoji in specifikacija se dobe pri podpisani. — Iz Pisarne Direkcije državnih rudnik, Velenje br. 7257.

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
ŠOLSKE ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE

Pozor Amerikanci!

Prodaj kmečko posestvo

z gospodar. poslopijem in vsem kmečkim orodjem za nizko ceno vsled družinskih razmer. Cena po dogovoru. — PETER PANTAR, Podlož šte. 15, pošta Lož.

VACLAV SCHRAMM

LASTNA IZDELOVALNICA GODBENIH INSTRUMENTOV

Specialna trgovina za godala vseh vrst in godalnih potrebščin, strun itd.

Popravi vseh vrst godal se izvršujejo točno strogo strokovnjsko in poceni

ŠPIJALIST ZA MEDENA GODBENA GLASBILA

lastna izdelovalnica CELJE, KRALJA PETRA CESTA 14

Naznanjamo,

da bomo dne 1. oktobra t. l. prevzeli in na novo uredili staroznano specijalno in delikatesno trgovino T. Grošel na Poljanski cesti št. 7.

Preskrbljena bo vedno sveža šunka, raznovrstne salame, siri, likerji, čajno maslo iz znane odlikovane Radomeljske mlekarne itd.

V zalogi bomo tudi vedno imeli posebno Nastranovo moko, ki se bo dobila na drobno in po cele vreče po najsolidnejši ceni.

Cenjenemu občinstvu se najtopleje priporočamo za obilen poset ter zagotavljamo točno in solidno postrežbo.

Gradnik in drug, Poljanska cesta št. 7.

Razboljenega srca naznanjava sorodnikom, prijateljem in znancem, da se je danes za vedno poslovila bogudano od naju

Lojzka Pikel

uradnica Ljubljanske Kreditne banke

Ljubljanko, ki se je dolgega trpljenja rešila žal drugače, kot je želela ljubezen, prepeljemo v prerani grob v nedeljo, dne 30. t. m. ob 4 popoldne z Dolenjske ceste šte. 12 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 28. septembra 1928.

Mati in brat.

skega poraza, so še zdaj služili pod istimi zastavami. Odhajali so zdaj pred obzidje tuje prestolice ponosni, samozavestni in mirni — k novi žetvi.

Zdelo se je, da sta groza in sila srce teh oddelkov. Zadaj se je nenadoma dvignil južni veter, da so zaplapolale zastavice, naprej vrvel počesane konjske grive in povzročil tako šumenje med krili, da so počenili v kočije vpreženi andaluzijski konji drug za drugim na zadnje noge. Huzarji so se približali na dvajset korakov h kočijam, zavili potem v stran in v škadronih pričeli korakati mimo.

Tedaj je pani Tačevska zadnjič pred vojno zagledala svojega soproga. Jahal je kot trlinik, v drugi vrsti, ves v železu, s krilom na oklepu* in v čeladi, katere naušniki so mu popolnoma zakrivali lica.

Visok, zlatorjav anatolijski konj ga je nosil lahko kljub težki opremi, dvigal glavo, žvenkljal z uzo in glasno prhal kot da bi vitez prerokoval srečo.

Jacek je obrnil svojo, z železom pokrito glavo proti ženi in zganil z ustnicami kakor da bi šepetal, in čeprav ni nobena razločna beseda dosegla njenih ušes, je vendar uganila, da ji pravi še zadnjič »ostani zdrava!«. Zdalj ji je stisnila srce tako burna ljubezen in hrepenenje, da se niti trenutek ne bi obojavljala, če bi se mogla — pa najsi za ceno svojega življenja izpremeniti na primer v lastovko, se mu vsesti na pleče ali na zastavico vrh njegove sulice ter mu delala družbo med potjo.

* Huzarji so imeli po dve krili samo, če sta se pritrdili konju zadaj na sedlo. Drugače (kakor je bilo tudi tu) je imel huzar samo eno krilo na hrbtu. Plemiči so imeli — dragocena, s srebrom okovana krila iz orlovih peres. Sluge so imeli cenejše perje in kovino.

LJUDSKA KNJIZNICA iz založništva Jugoslovanske knjigarnice v Ljubljani: 23 zvezki: A. Sheehan, Neolaj. Povest iz časa dekleta, 24 Din. vez 32 Din. — 24 zvezki: A. Marby, Banka. Lužičko-srbska povest, 22 Din. vez 30 Din. — 25 zvezki: Hagard, Hri cesarje Monarcum, 32 Din. vez 42 Din. — 26 zvezki: Pregelj, Otrok solnca, 24 Din. vez 32 Din. — 27 zvezki: Pregelj, Otrok solnca, 24 Din. vez 32 Din.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglaševanje strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din.

Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Ček račun Ljubljana 10.349. Tel. št. 23-28

Službodob

Pletilja s strojem
na več barv, se sprejme na dom. Plača po dogovoru. — Ponudbe na A. Rojec, št. Vid pri Stični.

Delavke
se sprejmejo. Gumi-tovarna »Vulkan«, Kranj.

Službe iščejo

Fant
star 22 let, išče primerne službe — sluge, položiti tudi 5000 Din kavicije. Pisma prositi na upravo »Slovenca« pod št. 9218.

Iščem službo
kot hišnik, sluga, skladiščnik, več nemščine in knjigovodstva. Ponudbe na inšerati oddelku Slovenca pod št. 9354.

Čevljarški pomočnik
išče službe pri poštnem mojstru. Srečevala na razpolago. Naslov v upravi Slov. pod št. 9362.

Prodajalka
dobro izveščana v trgovini mešanega blaga, išče službo s 1. novembrom. — Ponudbe pod Olga Finžgar - pošto ležeče, Vojnik pri Celju.

Jutri

Kam pa v nedeljo?
K Jelačinu v Rudnik, kjer bo gasilska veselica. Gasil. društva Rudnik. — Godba na pihala. Začetek ob 3 pop. — Vabi odbor.

Zasluzek

Izredna prilika
Sprejem še nekoliko zastopnikov za prodajo ratne štete. Zasluzek je izredno velik. Ponudbe na trdko M. S. Serdarušić, Beograd.

Stanovanja

Iščem sobo
s štedilnikom za takoj. Grem tudi kot sostanovalec. Naslov pove ins. odd. Slov. pod št. 9299.

Sobo
s posebn. vhodom, električno razsvetljavo, oddam. Naslov pove uprava »Slovenca« pod 9319.

Prazno sobo
zelo lepo, centralno ležečo, oddam za pisarno. Naslov v upravi Slovenca pod št. 9351.

Vnajem

Gostilno v najem
ali na račun vzamem. — Ponudbe s pogoji prosim na upravo »Slovenca« pod »Osebn. pravica« A št. 9252.

Prodamo

Puhasto perje
kg 38 Din. razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. Izkoristite priliko, dokler zaloga traja. Imam tudi beli puh kg 300 Din. L. Brozović, kem čistion. perja, Zagreb, Ilica 82.

Tudi danes

posluje inšerati oddelku »Slovenca« v svojem paviljonu poleg »Uniona« kot običajno, t. j. od 8. do 12. in od 2. do 6.

Telefon 30-30

Kočije
in druge vozove
ter konjske opreme — prodamo vsled nabave avtomobila. — Tozadevno se izve v vinski trgovini Bolafio, Ljubljana.

Okrasne letvice
za oprave Vam najceneje nudi izdelovalnica Ivan Dovžan, Ljubljana VII. — Zahtevajte vzorce in cenike!

Spalnico
orehovo in hrastovo, ter jedilnico, prodam, vse politirano. — Ivan Novak, Vižmarje, poleg postaje.

Avtomobili
»Essex«, samo 4000 km rabljen; »Peugeot«, dobavni, zaprt voz, 5000 km rabljen; »Fiat« 501; »Presto«, 6 sedežni; »Renault«, majhen 4 sedežni 10.000 km rabljen; »Chevrolet« 13.000 km rabljen; vsi v dobrem in brezhibnem stanju, ugodno naprodaj pri trdko Lampret in drug, d. z. o. z., Ljubljana, Dunajska 22

Železen štedilnik
je naprodaj. Naslov pove uprava Slov. pod št. 9367.

Denar

Gospodična
ki ima 10 do 15.000 Din. dobi stalno službo. — Ponudbe na inšerati oddelku Slov. pod: »Stalno«.

Družabnico
s primernim kapitalom iščem k trgovini z mešanim blagom. Ponudbe na upravo Slovenca pod »Kapital«.

Objave

Citraški krožek
»Vesna« v Ljubljani
Redne vaje se zopet vršijo vsak ponedeljek na Drž. ženskem učiteljsku. Resljeva cesta 10. Prihodnja vaja v ponedeljek 1. oktobra t. l. Prijave začetnikov in novih članov se sprejema vsak dan. Pouk vodi spreten strokovnjak. — Odbor.

Izjava
Podpisana izjavljam, da nisem plačnica za nobene dolgeve, ki bi jih naredila moja sinova Ivan in Viktor Meden. Ljubljana, dne 28. sept. 1928. Ivana Meden.

Pouk

Metoda Berlitz
Pouk francoščine, angleščine, italijanščine itd. po profesorju, dotičnih dežel. Vsak profesor poučuje edino v svoji materinščini. — Prijave samo v višji drž. realki (Večova ulica), pritličje, I. A razred.

Posvetva

Gostilna
dobro idoča, s ca. 11 orali posvetva, na zelo prometnem kraju, se prodaja. Hiša je renovirana z več sobami, zraven še druge stavbe, vse v najboljšem stanju. Več se roizve pri Pavlu Stergarju, trgovcu v Šmarju pri Sevnici.

Kupimo

Stroj za izdelovanje cimenta
rabljen, z vsemi pritliklinami, se kupi. — Ponudbe Anton Cimperman, zidar, mojster, Topol pri Cerknici.

Kopalno banjo

s pečjo, dobro ohranjeno, najraje železolito sobno peč Lutz-ovo ali lončeno, kupim. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod 9298.

Dinamo stroj

dobro ohranjen, od 5 do 40 konjskih sil, tudi z akumulatorjem, kupim. — Franc Šmon, posestnik žage, Rodica, Domžale.

Obri

Volna in bombaž
za strojno pletenje in ročna dela dobite po najnižjih cenah pri PRELOGU, LJUBLJANA Stari trg 12 - Zidovska 4.

Pšenično moko

na boljših mlinov nudi največje veletrgovina žita in mlevskih izdelkov
A VOLK Ljubljana
Resljeva cesta 24.

Razno

Darujte
Podpornemu društvu slepih, Ljubljana, Volfova ulica št. 121

KLOBUKE

modno blago in telovadne potrebščine priporočata trg. — Pri AMERIKANCU-Ljubljana Stari trg 10

Pazite na obleke

ker si veliko veliko lahko prihranite, če to daste čistiti in barvati v kemično pralnico, kjer je cena najnižja in najbolj solidna postrežba.

Anton Boc

Ljubljana
Selenburgova ulica 4.
Tovarna: VIC-GLINCE

Suhe gobe

(jurčke)

divji kostani

kupuje po najvišjih cenah

V. H. Rohrmann

Ljubljana

Sv. Petra nasip št. 27.

Telefon inter 2415.

Otomane

v različnih vzorcih, po 550, 600 in 680 Din otomanska pregrinjala, modroce itd kupite najboljšo. Rudolf SEVER, tapetništvo, Marijin trg 2

nserirajte v

„Slovenca!“

STANKO CIGLER

TRGOVEC — RIMSKA CESTA, LJUBLJANA

FANČIKA PETERNEL

GORENJE BRDO — POLJANE NAD SK. LOKO

POROČENA

LJUBLJANA, DNE 28. SEPTEMBRA

40 dobrih zidarjev

za notranja dela

na Poljanskem nasipu

sprejme inž. Dukić in dr. — Delo traja do pozne jeseni.

KISLO

ZELJE

v vsaki množini, razpošilja trvdka

J. Oražem - Moste pri Ljubljani

Tovarna čevljev 'Boston'

d. d. v Beogradu

rabi naslednje

delavce na stroj

natezalca (Überholer),

ščipalca (Zwicker),

vrezovalca (Einstecher),

podšivalca in obrezovalca podplatov

(Doppler in Sohlenbeschneider)

ter delavca na stroju za rezkanje in glajenje

rezi (Schnittfräser-polierer).

Javijo naj se na gornjo addresso le prvovrsne

delovne moči.

Danes otvoritev nove prodajalne čevljev tovarn

Perko

Ljubljana, Miklošičeva cesta 14